Głos znad Niemna

Pismo Związku Polaków na Białorusi ● Rok wydania IV ● 2 - 8 sierpnia 1993 r. ● nr 31 (65)

DOBRY ZNAK

Na początku lipca w Mińsku doszło do powstania pierwszej polskiej wyższej uczelni. Na podstawie umowy podpisanej pomiędzy prywatną **firmą "EGNI"**, kierownictwem **Białoruskiego Komercyjnego Uniwersytetu Zarządzania**, ze **Związkiem Polaków** ma zacząć swoją działalność polski wydział na Uniwersytecie. Wydział będzie kształcił specjalistów w dziedzinie marketingu i prawa oraz będzieprowadził podwyższenie kwalifikacji nauczycieli języka polskiego.

Czesław Bieńkowski

Z NOWOGRÓDKA DO ŚMIEŁOWA

W ubiegłym roku na Ziemi Nowogródzkiej odbyły się pierwsze w okresie powojennym "Spotkania nad Świtezią", zorganizowane przez Komitet Pamięci A. Mickiewicza i Związek Polaków na Białorusi. Celem spotkań było między innymi poruszenie szerokiej opinii publicznej w dziele odbudowy Szlaku Mickiewiczowskiego oraz omawianie i popularyzacja spuścizny po wieszczu.

Tym razem kolejne spotkanie odbyło się na wielkopolskim szlaku mickiewiczowskim pod nazwą "Z Nowogródka do Śmiełowa" w dn. 22-26 czerwca b. r. Impreza została zorganizowana przez Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Wielkopolski Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska", Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu pod patronatem Wojewody Poznańskiego dr Włodzimierza Łęckiego. Duszą i opiekunką tej pięknej imprezy była niezmordowana p. prof. Zofia Trojanowiczowa.

Dlaczego właśnie Poznań - jeden z najznaczniejszych w Polsce ośrodków przemysłowych, bankowych, kulturalnych i naukowych - stał się miejscem kolejnego spotkania?

Jak wiadomo po opuszczeniu rodzinnych stron w 1824 r. poeta do kraju już nigdy nie powrócił. Wyjątek stanowi okres od sierpnia 1831 r.po luty 1832 r. kiedy to A. Mickiewicz przebywał nielegalnie w Wielkim Księstwie Poznańskim, mając zamiar przedostania się do Królestwa by wziąć w powstaniu listopadowym. Jako poddany rosyjski musiał w państwie pruskim zachowywać wzmożoną ostrożność. Poeta gościł w wielu domach szlacheckich, brał udział w zjazdach ziemiaństwa, dyskutował, pisał. Wielkopolska była ostatnią rdzennie polską ziemią, którą było mu dane w życiu oglądać. Pobyt Mickiewicza w poznańskim trwale zapisał się w pamięci ludzkiej. Pamięć ta przetrwała do dnia dzisiejszego.

Grupa uczestników konferencji

"Wędrując wielkopolskim szlakiem Mickiewicza warto zwrócić uwagę na to, jak żywe - w wielu miejscowościach - są tradycje jego pobytu. Zasługa to ludzi - pasjonatów, głównie nauczycieli, którzy potrafili przybliżyć postać poety młodzieży. Sprowadzili go z Parnasu w wioskowe opłotki, przypomnieli drogi, którymi niegdyś po ziemi wielkopolskiej chadzał".

(Piotr Maluśkiewicz. "Wielkopolskim szlakiem Adama Mickiewicza").

Właśnie tym szlakiem podążając uczestniczy imprezy oddali hołd pamięci poety, wzięli czynny udział w wyjazdowej popularno - naukowej sesji. Nie sposób wymienić w ciasnych ramkach artykułu wszystkie miejscowości, związane z poetą. Zatrzymajmy się na chwilę w kilku z nich.

Łukowo - miejsce spotkania poety z bratem Franciszkiem, powstańcem internowanym przez Prusaków, później miejsce zamieszkania Franci-

Ciąg dalszy na str. 4

Problemy odrodzenia

W dniach 25-26 czerwca w Mińsku odbyła się Międzynarodowa Konferencja "Tolerancja i stosunki społeczne". Organizatorami tej konferencji były Białoruska Republikańska Fundacja Poparcia Reform Demokratycznych wraz z Centrum Nacjonalno-Oświatowym im. F. Skaryny.

W konferencji udział wzięli przedstawiciele kulturalno - nacjonalnych organizacji, Rady Najwyższej Republiki Białoruś, eksperci Biura do spraw instytucji demokratycznej (Polska), eksperci Instytutu Praw Człowieka (Turcja, Finlandia).

Cele konferencji dotyczyły problemu tolerancji jako podstawowego czynnika stabilności społeczeństwa oraz omówienia obecnej sytuacji i dróg do rozstrzygnięcia problemów wzajemnych stosunków pomiędzy organizacjami politycznymi i nacjonalnymi.

Najwięcej dyskusji wywołał referat J. Waszkiewicza, przedstawiciela miejskiego oddziału ZPB w Mińsku, który poruszył problemy mniejszości narodowych na tle zgody państwowej Republiki Białoruś.

Referaty wygłosili T. Malewicz - wiceprezes Związku Polaków na Białorusi, J. Basin - przedstawiciel Republikańskiego Zjednoczenia Organizacji i Stowarzyszeń Żydowskich.

Dużo dyskusji wywołał również referat J. Żeznickiego na temat ustawy "O wolności wyznań organizacji religijnych". Oto kilka cytatów , które przybliżą czytelnikowi treść refaratu:

"Republika Białoruś jest spadkobierczynią Związku Radzieckiego, na terenie którego w wyniku zagarnięcia władzy przez partię komunistyczną, zostały kościoły oraz inne budynki kościelne należące do organizacji katolickich. Państwo Radzieckie nigdy się nie zajmowało budową kościołów, dlatego powinny one należeć do organizacji wyznaniowych. Ekspropriacja budynków kościelnych odbywała się wybiórczo i nie zgodnie z prawem w celu przekazania ich organizacjom radzieckim.

Jako spadkobierczyni Państwa Radzieckiego, Republika Białoruś nadała moc prawną artykułu 19, w wyniku czego zalegalizowała zagarnięcie mienia kościelnego przez państwo radzieckie i przywłaszczyła go sobie.

Dyskryminacyjny charakter artykułu 19, jego treść dają nam do zrozumienia, że Republika Białoruś przyznaje pośrednio legalność prawa do mienia organizacji religijnych.

Uwzględniając praktykę międzynarodową, uważam, że zniesienie artykułu 19 jest niezbędne!

Proponujemy następującą zmianę artykułu 19:

Ciąg dalszy na str. 4

Dzielimy wspólną ziemię

Dwa słowiańskie narody Polacy i Białorusini związani byli ze sobą ziemią, kulturą, tradycjami od niepamiętnych czasów. Nie były to jednak stosunki dyplomatyczne,polityczne czy ekonomiczne.Polacy zawsze uważali ziemię białoruską za swoją, tak jak i polskim było Mazowsze czy Kujawy. Dzielili oni tą ziemię z Białorusinami od dawien dawna i liczebność ta prawie nie ustępowali swoim słowiańskim braciom. Ziemia ta rodziła także symbole polskiego patriotyzmu i heroizmu: Kościuszkę, Mickiewicza, Piłsudzkiego i Traugutta. Mieli tu Polacy i przewagę społeczną. Przecież nie białoruscy chłopi pańszczyźniani budowali tu kościoły, klasztory, zamki i dworki szlacheckie. Było wreszcie polskie poczucie, że właśnie my odbiliśmy ten kraj Rosjanom wśród dramatycznych kolei wojny, i my byliśmy odpowiedzialni za jego tragiczny los podczas rozbiorów. Białoruska bierność polityczna i jednowarstwowa chłopska struktura społeczna były często przyczyną wątpliwości: czy można traktować Białorusinów jako oddzielny naród. Oczywiście takie opinie szły na rękę interesom Polaków, którzy marzyli o odbudowaniu wielkiego Królestwa.

Pierwszym przejawem białoruskiej aktywności politycznej było utworzenie w 1917 r. w Mińsku Białoruskiego Komitetu Narodowego, pierwszego w dziejach narodu zgromadzenia parlamentarnego. Jego działalność można określić jako, pewnego rodzaju, zalążek polsko - białoruskich stosunków w sferze politycznej. Nie można jednak oceniać ich pozytywnie, gdyż opierały się one od samego początku na konflikcie terytorialnym. Organizacja białoruska dążyła do utworzenia niepodległego państwa, którego granice sięgałyby nie tylko do Lidy, Grodna i Brześcia ale i Białostoczyzny po Biebrzę i Narew. W 1918 r. na rozkaz polskich władz powstała organizacja Samoobrony Litwy i Białorusi, skupiająca w swoich szeregach miejscowych Polaków, która miała za zadanie w walce polityczno - propagandowej prze-

Ciąg dalszy na str. 4

W kilku zdaniach

❒ Do 1996 r. Polska powinna stać się członkiem NATO - twierdzi po wizycie w USA wiceminister obrony narodowej.

❒ Wojska Czech i Węgier korzystają z polskich poligonów wojskowych. Opłaty za korzystanie z poligonów w Rosji są wyższe.

❒ Prawie 11 mld marek kosztować będzie niemieckich podatników utrzymanie azylantów.

❒ Rząd niemiecki szacuje, że koszt usunięcie ze wschodnich landów pozostałości po byłej Armii Radzieckiej wyniesie ok. 15 mld dolarów.

❒ Decyzją najwyższego sędziego Iranu osoby winne rozpowszechniania pornografii będą skazywane na śmierć.

❒ Prezydent RP podpisał ordynację wyborczą do Sejmu. Zapowiedział również, że po wyborach desygnuje na stanowisko premiera jednego z trzech kandydatów przedstawionych przez partię, która zdobęcie w parlamencie najwięcej mandatów.

❒ Każdego dnia na skutek palenia papierosów umiera na świecie 180 osób. Statystyki mówią, że rzucając palenie, zyskuje się 10 lat życia.

❒ Na terenie Białorusi działa około 400 wspólnych polsko - białoruskich przedsiębiorstw. Obroty towarowe w ciągu 3 miesięcy 1993 r. pomiędzy Polską a Białorusią wyniosły 37 mln dolarów.

❒ Niedawno odbył się założycielski zjazd Partii Społecznej Sprawiedliwości Białorusi.

❒ W nowej dzielnicy Wilna, Justyniszkach, budowana jest 12-klasowa polska szkoła, w której będzie się uczyć półtora tysiąca uczniów.

❒ Po 45 latach uruchomiono połączenie kolejowe między Berlinem i Kaliningradem.

❒ 72 proc. Polaków wypowiada się pesymistycznie na temat poprawy sytuacji politycznej.

SPOTKANIE "ŁAGIERNIKÓW"

W dniach 11-13 czerwca w Warszawie odbył się VIII zjazd członków Stowarzeszenia "łagierników" - byłych więźniów sowieckich łagrów. Miejscem zjazdu były koszary jednostki wojskowej "Legia". W obradach zjazdu udział wzięli delegaci z Polski, Stanów Zjednoczonych i Kanady oraz przedstawiciele "Memoriału" w Workucie.

My byliśmy jedynymi przedstawicielami z terenu byłego ZSRR. Natomiast okazało się, że spośród około 200 delegatów ponad 90% stanowiły osoby pochodzące z Białorusi, Wileńszczyzny i Ukrainy, zamieszkałe obecnie w Polsce i na Zachodzie. Spotkaliśmy naszych rodaków, wywodzących się z Grodna, Hoży, Adamowicz, Palnicy, Prokopowicz, Sopoćkin, Lidy, Wołkowyska i in. Wśród nich były osoby z którymi przebywaliśmy w jednym obozie: prezes zarządu p. Sobolewski oraz kolega Jagiukiewicz ze wsi Palnica.

Poznaliśmy także Franciszka Króla, autora książki "Białe noce - czarne dni" o życiu Polaków w łagrach. Autor za udział w AK na Wileńszczyźnie przebywał ponad 10 lat w obozach.

Na zjeździe wybrano nowy zarząd związku. Na stanowisko prezesa wybrano p. Natalię Zarzycką.

Z wielkim wzruszeniem zwiedziliśmy cmnetarz na Powązkach. W sobotę przy ognisku długo rozbrzmiewały pieśni patriotyczne i wojskowe.

Zjazd zakończył się w niedzielę nabożeństwem w kościele św. Józefata.

Korzystając z okazji składamy serdeczne podziękowania zarządowi stowarzyszenia "Łagierników", dowództwu jednostki wojskowej "Legia" oraz kierownictwu ZPB za umożliwienie nam wzięcia udziału w obradach zjazdu.

Jednocześnie zwracamy się do czytelników "Głosu znad Niemna", byłych więźniów sowieckich łagrów, byłych żołnierzy AK by wzięli czynny udział w tworzącym się "Stowarzyszeniu Żołnierzy AK" przy ZPB w Grodnie.

Antoni Marcinkiewicz

GŁOS REPATRIANTA

Człowiek rodzi się wolny i z natury przysługuje mu prawo do swobodnego przemieszczania się. Prawo to gwarantuje Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1948 r. Pod deklaracją tą złożyli podpisy przedstawiciele państw członkowskich ONZ jak również ówczesnej Komunistycznej Polski Ludowej i Związku Sowieckiego.

Dziś wiemy, że wobec milionów obywateli tych państw był to ze strony rządów komunistycznych oszukańczy trick polityczny. Przemieszczać się i osiedlać nie wolno było bez zgody władz państwowych. One ustalały miejsce pobytu i zamieszkania. Wszelka agitacja na rzecz swobodnego przemieszczania się, dobrowolnego wyboru miejsca i kraju osiedlenia oraz obywatelstwa w krajach komunistycznych uważana była za wrogą antypaństwową działalność.

Doświadczyłem tego na sobie, bo kiedy w 1955 roku jako były repatriant z Wileńszczyzny odważyłem się publicznie domagać prawa powrotu braci Polaków, wysiedlonych zza Buga, do swojej ojcowizny, uznany zostałem za wroga ustroju, pozbawiony wolności i osądzony przez sąd komunistyczny zawisły od PZPR.

O przymusowym wysiedleniu rodzin polskich z ziem wcielonych w 1939 r. do obszaru państwa sowieckiego na podstawie układu Ribbentrop - Mołotow pod groźbą aresztowania, zesłania na Ural, zmiany narodowości i obywatelstwa stanowiły układy i tajne porozumienia zawarte w 1944 i 1945 r. przez samozwańczy, narzucony przez Moskwę lubelski Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego i późniejszy Rząd Tymczasowy z rządem sowieckim. Szerszą podstawę dla tych układów i porozumień były umowy jałtańskie, oddające Polskę pod sowiecki nadzór.

Wymuszona, masowa repatriacja polskiej ludności zza Buga była w istocie ciągiem dalszym stalinowskiej polityko wynaradawiania i deportacji, rozpoczętej i realizowanej na ziemiach kresowych w latach 1939 - 1941.

W tym roku cały świat wolny i demokratyczny będzie obchodził 45 rocznicę uchwalenia przez ONZ Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Jeden z jej artykułów zapewnia każdemu człowiekowi niezależnie od pochodzenia, rasy, przekonań politycznych, wyznawanej religii swobodę przemieszczania się i wyboru miejsca osiedlenia.

Są wśród nas, repatriantów zza Buga, Niemna, Prypeci, Stochodu i Dniestru tacy, którzy pragnęli by, a nie mogą skorzystać z tych swobód: wrócić na ziemię skąd ich ród.

Pora tę kwestię rozstrzygnąć w duchu poszanowania prawa i przyjaźni między sąsiedzkimi narodami.

Zbigniew Lenartowicz
Warszawa

Oczko drogowe

Po drogach Polski jeździ ponad 11 mln pojazdów mechanicznych, prawo jazdy posiada 12,5 mln osób. W ubiegłym roku za różnego rodzaju wykroczenia ukarano mandatami 4,5 mln kierowców i pieszych, 21 proc. wypadków spowodowali pijani kierowcy.

Od 13 czerwca b. r. w Polsce obowiązuje zasada, że kierowca złapany na łamaniu przepisów będzie ukarany mandatem, a druk zostanie wysłany do komendy wojewódzkiej, właściwej dla miejsca stałego zamieszkania kierowcy, gdzie przewinienie zostanie zanotowane w specjalnym komputerze. Od tego momentu zacznie "bić licznik" danego kierowcy sumując kolejne punkty karne. Konto punktowe kierowcy ulega kasacji po upływie roku od jego założenia, o ile nie przekroczy 21 punktów. Gdy ilość punktów na koncie kierowcy przekroczy tę wartość

komendant wojewódzki wystąpi z wnioskiem o przeprowadzenie egzaminu sprawdzającego kwalifikacje kierowcy.

A oto przykłady jak są "wyceniane" poszczególne wykroczenia drogowe: popełnienie przestępstwa drogowego - 10 pkt; kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu - 10 pkt; omijanie pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierszeństwa przejazdu - 10 pkt; nieprawidłowy sposób wyprzedzania na przejściach dla pieszych i bezpośrednio przed nimi - 9 pkt; ucieczka kierującego z miejsca wypadku drogowego, gdy są zabici i ranni - 8 pkt; nieudzielenie pomocy ofiarom - 10 pkt; przekroczenie dozwolonej prędkości o 30 km. na terenie zabudowanym i 40 km. poza tym obszarem - 6 pkt.

Prawo gwarantuje kierowcy wgląd do jego konta, oraz prawo wnoszenia skarg i odwołań. Dostęp do danych w komputerze ma ściśle ograniczona ilość osób, posiadająca każda swój kod personalny. W praktyce więc nie będzie możliwości skasowania danych.

J.D.

Z prasy polskiej

Telekomunikacja Polska SA nie zamierza wycofać się z zapowiedzianych na 1 sierpnia br. podwyżek. "Mamy pełne przekonanie, że są uzasadnione " - powiedział "Rzeczypospolitej" Krzysztof Kruszyński, członek zarządu TP SA. Sprawę podwyżek opłat telefonicznych bada minister łączności i urząd antymonopolowy.

Produkcja sprzedana przemysłu, jak podaje GUS, była w czerwcu o 5,5 proc. wyższa niż w maju i - podobnie jak w poprzednich miesiącach - znacznie większa niż przed rokiem - o 12,8 proc. w stosunku do czerwca 1992.

We wtorek Warszawski Indeks Giełdowy pobił swój dotychczasowy rekord ustanawiając nowy, na poziomie 2437,3 pkt. kapitalizacja giełdy również po raz pierwszy przekroczyła 18 bln zł.

Minister finansów podjął decyzję w sprawie prywatyzacji kolejnego z tzw. dziewiątki banków komercyjnych. Będzie nim Bank Przemysłowo-Handlowy z Krakowa.

Nie będzie potrzeby organizowania w środę strajku - powiedział przewodniczący Sekcji Krajowej Przemysłu Zbrojeniowego NSZZ "Solidarność" Stanisław Głowacki po zapoznaniu się z planem i założeniami prac dotyczących restrukturyzacji finansowej zakładów przemysłu obronnego, które opracował zespół ekspertów rządowych.

Podpisano umowę pomiędzy Biurem ds. Informatyki URM oraz IBM Polska w sprawie komputeryzacji administracji państwowej w Polsce

Droga redakcjo!

Nawiązując do listu opublikowanego w nr.16 "Głosu" pragnę dodać, że gazeta daje moralne ukojenie osobom starszym, tym kto się zmęczył życiem i walką, ciężką pracą, długoletnim zmaganiem z obcymi poglądami.

Urodziłam się w polskiej rodzinie w obwodzie Witebskim jeszcze za cara. Polskich szkół nie było. Moja mateczka w domu uczyła nas czytać i pisać po polsku. Dzieci miały "Moje pisemko", dorośli "Tygodnik Ilustrowany". A ponadto był kościół katolicki, gdzie brzmiał śpiew religijny i spotykali się ziomkowie.

Potem była rewolucja i nastąpił inny okres w życiu. W 1932 r. zaczęto wydawać paszporty. Moje dwie siostry ze względu na stanowiska mężów zapisały się jako Białorusinki. W moim paszporcie pozostał zapis "Polka". Bliskie mi osoby różnie ustosunkowywały się do tego. Jedni obawiali się żeby moja polskość im nie zaszkodziła, inni kpili ze mnie. Z siostrami korespondowałyśmy po polsku, przy spotkaniach też rozmawiałyśmy w języku polskim.

Maria Siemaszko
Grodno

❀ ❀ ❀

Podziękowanie

Grodzieński Zarząd Obwodowy ZPB serdecznie dziękuje ofiarodawcom z Krakowa za przekazanie środków na budowę kaplicy w Lawrze k/Oszmiany.

5.08 - Wspomnienie NMP Śnieżnej

6.08 - Św. Przemienienia Pańskiego

Wydarzenie zbawcze

Święto przemienienia Pańskiego jest dniem, w którym Jezus wybranym uczniom objawił chwałę swojego człowieczeństwa. Pragnął w ten sposób umocnić wiarę apostołów i przekonać ich w tym, że do chwały wejdzie przez mękę i śmierć. Przemienienie stało się zapowiedzią pełnego uwielbienia, jakie Jezus miał osiągnąć przez zmartwychwstanie i wstąpienie do nieba.

Pierwszy Namiestnik Chrystusa na ziemi Szymon Piotr przypomina nam, że chwała Chrystusa, której on był świadkiem na górze Przemienienia, ma być dla nas jednym ze świateł, które rozpraszają ciemności tego świata.

Siostra Mirosława

Boże Ciało w Łunnie

Po pięćdziesięciu latach w Łunnie na święto Bożego Ciała po raz pierwszy odbyła się uroczysta procesja. Miasteczko lśniło czystością i porządkiem, już przez kilka dni wierni przygotowywali się do uroczystości, ozdabiali ulice, budowali ołtarze. Dzięki ich ofiarnej pracy na czele z księdzem Adamem Rudnickim i przy niezawodnej pomocy miejscowych władz Boże Ciało stało się niezapomnianym wydarzeniem w życiu Łunna. Łzy wzruszenia i szczęścia towarzyszyły procesji, która zjednoczyła młodzież i ludzi starszych, katolików i prawosławnych. Jak powiadomiła prezes oddziału ZPB w Łunnie Wacława Korończyk: "Ta uroczystość przyczyniła się do triumfu odradzającej się polskości i religii. Dzięki ofiarności mieszkańców naszego miasteczka, udało nam się zorganizować tę uroczystość. Mam nadzieję, że będzie to dobrym początkiem."

ks. A. Rudnicki

Wspólna modlitwa

Irena Artisz

Zawsze z Maryją

Maryję czcimy pod różnymi nazwami. Oddajemy jej cześć jako siewnej, gromnicznej, wniebowziętej. Są to wszystko nazwy wynikające z Jej przymiotów, którymi obdarował Ją Bóg, albo z pobożności wiernych. Ale bardzo dziwnym jest nazwa Maryi, która jest treścią święta piątego sierpnia. Mianowicie, czcimy Ją wtedy jako Matkę Bożą Śnieżną. Skąd w pełni lata, gdy każdy z nas zapomniał o śniegu, nagle taki tytuł. Otóż o powstaniu tego święta zadecydowała pewna pobożna legenda znana we Włoszech.

Legenda ta opowiada, że bogaty patrycjusz rzymski imieniem Jan wraz ze swoją żoną postanowili, nie mając dzieci, swój majątek oddać w dziedzictwo Matce Bożej. Gdy naradzili się, w jaki sposób mają to uczynić, spadł w nocy na wzgórzu eskwilińskim śnieg, a równocześnie we śnie zostali pouczeni, że za swój majątek powinni wybudować kościół tam, gdzie zobaczą Eskwilin pokryty śniegiem. Papież Liberiusz miał w nocy to samo senne widzenie. Tak miał powstać kościół ku czci Matki Bożej na wzgórzu eskwilińskim. W dniu 5 sierpnia obchodzimy pamiątkę poświęcenia tego kościoła, który rzeczywiście ku czci Bogarodzicy poświęcił papież Liberiusz.

Nie jest ważne ile w tej legendzie jest prawdy, a ile czystej legendy. Ważne jest to, że ludzie zawsze pragnęli oddawać cześć Maryi poświęcając Jej piękne świątynie, statuły, obrazy, dzieła wychodzące z pod pióra literatów. Ludzie wierzący chcą wyrazić w sposób zewnętrzny to co czują w swoich sercach: Matce nie można niczego żałować, dla Matki należy oddać to co najpiękniejsze, najkosztowniejsze, najbogatsze.

Tak jest w całym katolickim świecie. Tak było i jest w Polsce. Najstarsza świątynia powstała w Polsce po przyjęciu chrztu, poświęcona została w Poznaniu Matce Bożej. Kraków poświęcił Maryi piękny kościół mariacki. Gdańsk - największą świątynię w Polsce; Częstochowa - bazylikę. Na terenie Polski stoi tysiące świątyń poświęconych Matce Bożej. W tych świątyniach patrzą z koronowanych obrazów i statuł łaskawe oczy Maryi.

Siostra Mirosława

Język kościoła

Już w Księdze Rodzaju (Rozdz. 2, 19-20) możemy wyczytać, że Bóg po stworzeniu pierwszego człowieka, przyprowadza doń wszelkie wcześniej stworzone zwierzęta, a ten nazywa je po imieniu. I chociaż świat zwierząt i wszelkie inne stworzenia, które Bóg uczynił, były "bardzo dobre" - nie mogły one jednak stanowić odpowiedniego towarzystwa dla człowieka. Człowiek bowiem potrzebuje dzielić się swoimi myślami, uczuciami z drugą, podobną w swej naturze osobą. Sam Pan Bóg zatem rzekł: "Nie jest dobrze, żeby mężczyzna był sam; uczynię zatem odpowiednią dla niego pomoc" (Rozdz. 2, 18).

Człowiek z natury swej potrzebuje towarzystwa drugiego człowieka. Mówi się, że człowiek jest istotą społeczną. Dla przekazywania swoich myśli, uczuć, pragnień... zawsze człowiek posługiwał się znakami, wyrażonymi: bądź gestami, bądź mową (językiem), bądź mimiką lub poprostu głęboką intuicją.

Ten ostatni sposób porozumiewania się jest najbardziej dostrzegalny pomiędzy niemowlęciem, a jego matką. Matka bowiem rozmawia ze swoim niemowlęciem językiem miłości. I choć z czasem to dziecko nauczy się pierwszych prostych słów lub gestów, język miłości pomiędzy matką a jej dzieckiem będzie najczęściej towarzyszył do końca życia.

O Kościele mówi się często, że jest Matką naszą. Tę prawdę przypominano dawniej w każdej Mszy św. na początku Liturgii Słowa: np. "na dzisiejszą niedzielę czyta nam Kościół św. - Matka nasza...".

Tak, jak dobra matka, Kościół uczy swoje dzieci: mowy - modlitwy, przekazuje zasady życia, zawarte w Mowie Bożej - W Objawieniu, a nade wszystko przemawia językiem miłości. Znakiem rozpoznawczym młodego Kościoła była przede wszystkim mowa miłości - "zobaczcie, jak oni się miłują".

Chrystus, gromadzący swój lud, który my wraz z Jego Głową, nazywamy Kościołem, często przemawiał, nauczał, posługując się językiem powszechnie używanym. Dla tych jednak, którzy nie chcieli wierzyć Jego słowom, powiadał, aby wierzyli przynajmniej ze względu na Jego dzieła. (por. J. 14, 10-11). Sam posługuje się mową rozmawiając ze swoim Ojcem - modli się. Na prośbę uczniów, uczy ich: "Wy zatem tak módlcie się: Ojcze nasz..." (Mat. 6, 8-13). Ustanawiając siedem znaków naszego zbawienia, zwanych sakramentami, wyposaża je w słowo i w czyn. Uczniom, po swym Zmartwychwstaniu daje polecenie: "idźcie i nauczajcie wszystkie narody..." (Mat. 28, 19).

Język Kościoła jest więc językiem powszechnym, tak, jak powszechny jest Kościół. W dniu Zesłania Ducha Świętego, Apostołowie zostali napełnieni mocą przemawiania wieloma językami. "I wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym i zaczęli mówić obcymi językami, tak, jak im Duch pozwalał mówić" (Dz.2,4).

Zdumiewający jest fakt, że mowa apostolska, w dniu tak ważnym dla początkującego Kościoła, była rozumiana przez słuchaczy, którzy znali zasadniczo tylko swój własny, jakże różny od przemawiającego język. "Czyż ci wszyscy, którzy przemawiają, nie są Galilejczykami? - mówili pełnie zdumienia i podziwu. Jakże więc każdy z nas słyszy swój własny język ojczysty? - Partowie i Medowie, i Elamici, i mieszkańcy Mezopotanii, Judei oraz Kapadocji, Pontu i Azji, Frygii i Panfilii, Egiptu i tych części Libii, które leżą blisko Cyreny, i przybysze z Rzymu, Żydzi oraz prozelici, Kreteńczycy oraz Arabowie - słyszymy ich głoszących w naszych językach wielkie dzieła Boże" (Dz. 2, 7-11).

W przypowieści o Dobrym Pasterzu Pan Jezus mówi o owcach, które słuchają Jego głosu, idą za Nim, bo głos Jego znają. Ale mówi też o owcach, które znalazły się poza owczarnią. Stąd pragnieniem Dobrego Pasterza jest przyprowadzenie owych owiec do jednej owczarni, aby słuchały Jego głosu. (por. J. 10 3-5; 16).

Bóg w różnoraki sposób przemawia do człowieka. Najbardziej jednak przemówił przez Syna, który został nazwany Słowem Ojca.

Kościół zatem - jako najwspanialsze dzieło Pana Jezusa, uroczyście celebruje Chrystusowe Słowo i Jego Bezkrwawą Ofiarę. W celebracji i przekazie Liturgii Słowa, Kościół zawsze posługiwał się językiem, zarówno w znaczeniu fizycznym, jak i duchowym.

Gdy ten pierwszy (np. język naukowy, dyplomatyczny, polityczny, narodowy, literacki itp.) stanowi zaledwie skromny środek przekazu, drugi - duchowy, jest zasadniczym narzędziem Kościoła i można by go nazwać - językiem miłości.

Wiele krajów, często bardzo wielkich, nie ma własnego języka, np. Ameryka, Australia, Austria itp. W wymienionych przykładowo krajach - urzędowym językiem jest zapożyczony język angielski bądź niemiecki.

Bywają narody, którym narzucono obcy język, pomimo, że posiadały swój własny - rodzimy. Do takich m. in. należeli: Białorusini, Ukraińcy, Polacy itp., zamieszkujący tereny byłego Związku Radzieckiego.

Ale nie język, którego używa człowiek, stanowi o jego narodowości, a zwłaszcza jego wartości, lecz to, co on kryje w głębiach swego serca, swojej duszy. Bardzo trafnie zauważa p. Wanda Łysko ze Smorgoni w "Głosie znad Niemna" z 10-16 maja 1993 r.: "Polak, w którego żyłach płynie polska krew, a w sercu ma język ojczysty, może rozmawiać po rosyjsku, białorusku, litewsku, ale pozostanie zawsze Polakiem".

Podobnie rzecz ma się z Kościołem. Urzędowym językiem Kościoła Powszechnego, obrządku Rzymsko-Katolickiego, jest język łaciński. Kościół określa wiele zewnętrznych przepisów dotyczących wykonywania kultu Bożego, tworząc ścisłe kanony. Do najwznioślejszej czynności jaką stanowi Liturgia, Kościół na Soborze Watykańskim II dopuszcza języki narodowe.

Konstytucja o Liturgii Świętej głosi: "W obrządkach łacińskich zachowuje się używanie języka łacińskiego, poza wyjątkami określonymi przez prawo szczegółowe. Ponieważ jednak i we Mszy św., i przy sprawowaniu sakramentów, i w innych częściach liturgii użycie języka ojczystego nie często może być bardzo pożyteczne dla wiernych, można mu przyznać więcej miejsca, stosownie do zasad. Przy zastosowaniu tych zasad powzięcie decyzji o wprowadzeniu języka ojczystego i o jego zakresie należy do kompetentnej władzy kościelnej..." (KL 36, 1-3).

Nie najważniejsze jednak jest, w jakim języku będziemy zwracali się do Boga. "Ten bowiem, który ogarnia wszystko, zna każdą mowę" (z Lit. Godzin na Nieszpory Zesł. Ducha Św.).

Najważniejsze jest, by nasz dialog z Bogiem ubogacił nas wewnętrznie, abyśmy poprzez język miłości mogli stać się darem każdego człowieka.

Jeśli więc Kościół posługuje się w swoim nauczaniu i w swoim działaniu szerzenia Królestwa Chrystusowego mową współczesną i wszelkimi osiągnięciami techniki - uważa to jedynie za środek - "martwą literę". Zadaniem zaś Kościoła jest ukazanie "nowego życia" w Chrystusie. "On to sprawił, żeśmy mogli stać się sługami Nowego Przymierza, przymierza nie litery, lecz Ducha; litera bowiem zabija, Duch zaś ożywia." (2 Kor. 3, 6).

Człowiekiem, który nawet bez słów potrafił skutecznie przemawiać o największych sprawach do współczesnych sobie ludzi, był św. Franciszek z Asyżu, żyjący w XIII wieku. Nic przeto dziwnego, że na początku swego pontyfikatu papież Jan-Paweł II udaje się do grobu św. Franciszka w Asyżu, aby modlić się o jego wstawiennictwo, aby i dziś on mógł przemówić do współczesnego świata, przekładając słowa Ewangelii na zrozumiały język Miłości.

I choć podziwiać możemy u Papieża umiejętność posługiwania się wieloma językami świata, to jednak o wielkości Ojca Świętego Jana Pawła II w tym względzie decyduje jego żywy język Kościoła - język Miłości.

o. Jan Bońkowski, kapucyn

Z Nowogródka do Śmiełowa

Ciąg dalszy ze str.1

szka. W pobliskim Rożnowie przy murowanym kościele znajduje się mogiła; na kamiennej płycie można odczytać napis: Tu spoczywa

Franciszek Mickiewicz

herbu Poraj

ur. 1796 r

um. 18 listopada 1862 r

Prosi o westchnienie

W Łukowie poeta zaczął pisać "Pana Tadeusza"

Budziszewko. Zachował się pałac Łubieńskich, oraz drewniany kościół św. Jakuba Apostoła, w którym Mickiewicz trzymał do chrztu Marię Teklę Łubieńską. Obok pałacu - szkoła w której w 1983 r. otwarto izbę pamięci A. Mickiewicza. Izba powstała dzięki inicjatywie nauczycieli p. Janiny Ruty i jej męża. Obecnie muzeum (bo tak to można określić) zawiera ponad tysiąc eksponatów, nieraz bardzo unikatowych, które są umiejętnie wykorzystane w pracy wychowawczej. Pobyt w Budziszewsku, opowiadanie pani Janiny pozostawiły jak najlepsze wspomnienia.

Śmiełów, miejscowość w której poeta przebywał przez trzy tygodnie. Istnieje wersja, że właśnie stąd udało się Mickiewiczowi nielegalnie przekroczyć granicę, która biegła wzdłuż rzeki Prosna, lecz z powodu zaistniałej sytuacji militarnej zmuszony był do powrotu. W Śmiełowie zachował się

Pałac Raczyńskich w Rogalinie

piękny pałac Hieronima Gorzeńskiego. Późniejsi właściciele Śmiełowa Józef Chełkowski i jego żona stworzyli w pałacu ośrodek kultu poety. Od 1975 r. mieści się tu słynne muzeum im. A. Mickiewicza (oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu).

Kórnik. W czternastowiecznym zamku mieści się muzeum, w piecołowicie przechowuje się rękopisy III części "Dziadów", fragmenty "Beniowskiego" J. Słowackiego i inne. Do zamku przylega park-arboretum, w którym jest przedstawiona najbogatsza w Polsce (ok. 3000 gatunków) kolekcja drzew i krzewów odmian europejskich, azjatyckich i amerykańskich.

Rogalin. Rezydencja rodu Racyńskich. W pałacu mieści się muzeum, obok znajduje się wspaniała galeria malarstwa oraz kolekcja pojazdów konnych. Ostatni męski potomek rodu Raczyńskich - Edward Bernard Maria Raczyński, prezydent Rzeczypospolitej na wychodźctwie w latach 1979 - 1986 - przekazał w 1991 r. wszystkie dobra rogalińskie na rzecz narodu polskiego. W przylegającym do pałacu parku znajdują się trzy prastare dęby "Lech", "Czech" i "Rus".

Wędrując wielkopolskim szlakiem Mickiewicza mogliśmy naocznie stwierdzić z jakim pietyzmem jest przechowywana pamięć o nim. Coraz uporczywiej nasuwa się myśl: jak to się stało, że u nas, na tej ziemi, która była kolebką poety, w wichurze dziejowej nie zachowało się prawie nic, a to co się zachowało jest w takim stanie, który dobitnie świadczy o poziomie kultury "ucywilizowanych" barbarzyńców stojących do niedawna u steru władzy. Ileż obecnie trzeba wspólnego wysiłku aby odrodzić z ruin spuściznę po Wieszczu na naszej ziemi, by chociaż w części dorównać poziomowi wielkopolskiemu!

Zresztą, co tu dużo mówić. Wielkopolan zawsze cechowała wielka gospodarność i kultura. Wystarczy nawet z okien autokaru spojrzeć na pola uprawne, zagrody wiejskie i zabudowania miasteczek. Mieliśmy możliwość wysłuchać referatu doc. Janu-

Zamek w Kórniku

sza Jankowiaka (Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa), omawiającego problemy związane z parcelacją majątku po PGR-ach. Jak widać przekazanie majątku państwa w ręce prywatne rolników odbywa się drogą właściwą i przemyślaną i nie powinno mieć ujemnych skutków w produkcji rolnej.

Podsumowując wyniki spotkań prezes Komitetu Pamięci Mickiewicza Ryszard Kacynel m. in. powiedział: "Widzieliśmy wzory, które dodały nam otuchy i natchnienia".

Nie sposób wymienić wszystkie problemy wymienione w referatach. Na szczególną uwagę zasługuje referat wygłoszony przez Marię Aronowicz "Problemy ochrony autentyczności w odbudowie pamiątek mickiewiczowskich na Białoruś", oraz referat Włodzimierza Marchela "A. Mickiewicz - polska i białoruska recepcja" i zaprezentowane przez niego wspaniałe przekłady poezji Mickiewicza na język białoruski. Z ciekawością wysłuchano referatu prof. J. Skuratowicza "Pałace i dwory wielkopolskie", B. Walczaka "Białorutenizmy w języku Mickiewicza. Zainteresowanie wzbudziły komunikaty J. Trusowa i A. Moisiejonka.

Podsumowując wyniki spotkań, dyrektor Instytu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu prof. Tadeusz Witczak podkreślił, że rok 1988 - rok rocznicy urodzin poety - powinien uzyskać skalę globalną. Dla Polski i Białorusi ten rok powinien mieć wartość szczególną i zakończył obrady słowami: "Niech nam będzie wszystkim dane w przyszłości spotkać się znowu w tym gronie".

Józef Dziurbejko
Poznań - Grodno

Dzielimy wspólną ziemię

Ciąg dalszy ze str. 1

szkodzić realizacji planów Białoruskiego Komitetu Narodowego. Jej najsilniejszymi ośrodkami były: Mjińsk, Grodno, Suwałki i Wilno. Miała ona opanować teren przed wkroczeniem Armii Czerwonej i w rok później w ramach reorganizacji utworzyła dywizję Litewsko-Białoruską Wojska Polskiego.

Wojna polsko - radziecka, a przede wszystkim pokój podpisany w Rydze podzielił ziemię białoruską i przypieczętował jej los na następne 18 lat. Nastąpiła polonizacja narodu miejscowego i jedynie rezygnacja z własnych aspiracji narodowych mogła umożliwić Białorusinom utrzymanie dobrych stosunków z rządem polskim.

Kolejnym przejawem białoruskiej aktywności politycznej było utworzenie w pierwszym powojennym parlamencie II Rzeczpospolitej nielicznej opozycji, reprezentującej cztery partie polityczne. Jedenastu posłów białoruskich i trzech senatorów utworzyło wspólny klub i uczestniczyło w Białoruskim Komitecie Narodowym, walczącym o prawa Białorusinów w Polsce. Parlamentarzyści białoruscy żądali zaprzestania sztucznej kolonizacji Kresów, terytorialnej organizacji wojska, administracji z elementów miejscowych, dopuszczenie języka białoruskiego do samorządów i sądownictwa itd. Wystąpienia tej opozycji można traktować jako, pewnego rodzaju, pozbawiony nadziei realizacji, manifest polityczny, jednoczący Białorusinów przeciw polskiemu rządowi.

Przypominając historię stosunków polsko - białoruskich należy też poruszyć w paru słowach losy Białoruskiej Włościańsko - Robotniczej partii "Hromada", organizacji dążącej do zjednoczenia wszystkich ziem białoruskich w jedną niepodległą republikę z rządem robotniczo - chłopskim. Stała się ona symbolem walki o prawa mniejszości narodowych na Kresach. Masowe aresztowania członków tej organizacji pod zarzutem zdrady państwa w 1937 r. świadczyły tylko o pozbawionej tolerancji i dalekowzroczności polityce rządów polskich w stosunku do mniejszości narodowych. Komuniści radzieccy wykorzystali tę sytuację i stali się w krótkim czasie, w oczach Białorusinów, jedyną siłą, która popierała ich aspiracje. Polacy utracili sympatię swoich słowiańskich braci, nie dając im prawa do samookreślenia i rozwoju ich kultury w granicach państwa polskiego. Utracili oni również i ziemię w walce z radzieckim "obrońcą" Białorusinów. Ponad 50 lat Białorusini zmuszeni byli poznawać istotę ustrojową komunizmu rosyjskiego i dopiero teraz uzyskali oni upragnioną niepodległość.

Tylko, że teraz mniejszością narodową w niepodległym państwie białoruskim stali się Polacy i tylko od polityki tutejszego rządu zależy ich los. Jednak młode państwo białoruskie i Polska opierają swoje stosunki dyplomatyczne na zasadach partnerstwa i suwerennej równości, poszanowania praw człowieka i praw narodów samostanowienia. Dlatego też Polacy po 50 latach dzielenia z Białorusinami trudnego życia w państwie komunistycznym mogą nareszcie ubiegać się o swoje prawa na równi ze swoimi rodakami "rozrzuconymi" po całym świecie.

Nie można dziś mówić o bierności politycznej Białorusinów w stosunku do Polaków. Świadczy chociażby o tym ilość i rodzaj umów, zawartych tylko w 1992 r. między Polską i Białorusią. Dotyczą one zarówno współpracy politycznej, jak i gospodarczej i kulturalnej. Poruszają one również problemy mniejszości polskiej na terenie Republiki Białoruś, i białoruskiej, żyjącej we wschodniej części Polski. Wśród 20 dokumentów podpisanych w 1992 roku najwięcej uwagi tym problemom poświęca "Traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy" sporządzony w Warszawie 23.06.1992 r. Podkreśla się w nim, że mniejszość polska na Białorusi i białoruska w Polsce mają prawo do swobodnego rozwijania i wyrażania swojej tożsamości etnicznej, kulturowej, językowej i religijnej, bez jakichkolwiek dyskryminacji i pełnej równości wobec prawa. Umawiające się strony postarają się również zapewnić mniejszościom nauczanie języka ojczystego w placówkach oświatowych, a także w ramach możliwości, posługiwania się językiem ojczystym wobec władz publicznych.

Problemy odrodzenia

Ciąg dalszy ze str.1

"Całe mienie organizacji religijnych zwraca się poprzednim gospodarzom nieodpłatnie.

Pytania dyskusyjne o przynależności własności organizacji religijnych rozstrzygają się za pośrednictwem sądu".

Tematyka konferencji była bardzo aktualna i potrzebna dla nowoutworzonego państwa białoruskiego. Każde państwo wzmacnia się nie przy pomocy broni i wprowadzenia reżimu totalitarnego, lecz dzięki prawu demokratycznemu i bezwzględnemu przestrzeganiu praw człowieka. Jeżeli państwo białoruskie będzie się wywiązywało ze swoich obowiązków wobec swoich obywateli, myślę, że w równym stopniu mieszkańcy Białorusi spełnią swoje obywatelskie obowiązki wobec państwa.

Irena Artisz

Taką właśnie miał nazwę Międzynarodowy Polonijny Plener Plastyczny, który odbył się w w czerwcu bieżącego roku w Woli Uhruskiej województwa chełmskiego.

KRESY '92

Autor niniejszej informacji miał zaszczyt uczestniczyć w nim. Byłem reprezentantem Towarzystwa Polskich Plastyków na Białorusi.

Wzruszył mnie Zespół Organizacji Imprez kierowany przez wspaniałego człowieka, rzeźbiarza, wielkiego wielbiciela sztuki ludowej, polskiego patriotę Czesława Szczęchę. Właśnie dzięki niemu odbywają się coroczne imprezy z udziałem plastyków z różnych miejscowości Polski, Ukrainy, Białorusi, Litwy, Kazachstanu. Dominuje tam tematyka sakralna, zamiłowanie do ludowej kultury. Sama natura, środowisko, nadbużańskie pejzaże, mieszkańcy Woli Uhruskiej stwarzają wspaniałą atmosferę twórczą. Plener był udany. Część prac została przekazana miejscowemu kościołowi.

Zostało w pamięci podsumowanie Pleneru i apel prezesa pana Czesława Szczęcha:

"Szanowni Koledzy

Wysiłek waszej dziesięciodniowej pracy w skupieniu nad obranym tematem sięga gdzieś dalej niż widnokrąg pejzażu okolicy. Myśli Wasze biegły tam gdzie na obczyźnie pośród obecnej narodowości mieszkają bracia naszej krwi. Żyjąc tam bez opuszczenia swojej ojczyzny, lecz w miejscu przyjścia na świat z pełną świadomością przynależności do społeczności narodowej jako Polak. Nie każdemu jednak dano dorastać ze świadomością i poczuciem godności. Ustalone skrycie granice oddzieliły naszych braci od Ojczyzny. Do dziś tam pozostali i nie zawsze mogli posługiwać się mową ojczystą. Słowo "Kresy 92" - hasło Zespołu Organizacji Imprez - to droga, która wiedzie tam, gdzie żyją Polacy i tą drogą umożliwić im swobodne poruszanie się z miejsca swego pobytu na łono Macierzy.

Drodzy Przyjaciele!

Od Was to będzie zależało jakie poczynicie starania by Polak - mieszkaniec Litwy, Łotwy, Rosji, Białorusi, Kazachstanu, Ukrainy czy Mołdawii udając się do rodowej ojczyzny nie musiał czynić starań o zezwolenie władz krajowych, w którym żyje, a powinien o tym decydować Związek Polaków.

"Kresy - 92" - to Polska bez granic. To Ojczyzna Polaków z całego świata, ojczyzna tych wszystkich, którym nieubłagalny bieg historii nie pozwolił być w naszym kraju.

Zadaniem Zespołu Organizacji Imprez jest łamanie granic, doprowadzenie do tego

Ciąg dalszy na str. 5

PRZYRZECZENIE HARCERSKIE

Harcerska przysięga

Dnia 27 czerwca 1993 r. w Domu Polskim w Grodnie odbyła się uroczystość złożenia Przyrzeczenia Harcerskiego oraz zostały wręczone krzyże harcerskie następującym druhom i druhnom:

Lucynie Dombrowskiej
Alkowi Korończykowi
Halinie Szczuko
Antoniemu Dajlida
Aleksemu Szwadko
Tatianie Kopyćka
Irenie Supińskiej
Helenie Supińskiej
Natalii Mietko
Juliji Sładko

Przyrzeczenie przyjął i wręczył krzyże harcerskie komendant Hufca Grodzieńskiego Apoloniusz Woliński.

Dla wszystkich harcerzy składających przyrzeczenie najlepsze życzenia oraz pamiątki w postaci obrazka z Matką Bożą, Królową Zakonu Kapucynów, przesłał o. Jan Bońkowski, phm. kapelan Harcerstwa.

A. Woliński

Udana wyprawa

W dniach 25 czerwca do 5 lipca przebywała na Grodzieńszczyźnie grupa harcerzy i instruktorów ze "Stalowej Trzynastki" Łódzkiej i 52 ŁDH "Honker". Dzięki życzliwości pana Stanisława Poczobuta-Odlanickiego mieliśmy udostępniony samochód, którym zwiedzaliśmy Nowogródczyznę, Wilno, Troki, Brześć, Puszczę Białowieską i zamki w Mirze, Nieświeżu, Rużanach, Kosowie. Wędrowaliśmy śladami E. Orzeszkowej wzdłuż Niemna - odwiedziliśmy Bohatyrowicze, grób Jana i Cecylii oraz dworek w Grodnie. Wędrując tropem Mickiewicza, Orzeszkowej oraz polskich królów poznawaliśmy historię kresów tak bliskich nam, Polakom a zwłaszcza harcerzom. W trakcie pobytu przeprowadziliśmy zbiórkę z drużyną harcerską z Sopoćkin. Z drużyną sopoćkińską (czterdzieścioro dziewcząt i chłopców) środowisko harcerzy Łódzkich utrzymuje kontakt od 4 lat. Raz w miesiącu przyjeżdżają instruktorzy prowadzący zbiórki harcerskie, a obecnie zabieramy trzydzieścioro dzieci na obóz harcerski do Polski.

Nasza wyprawa po Kresach była bardzo udana. Wszyscy wrócili zadowoleni i oczarowani pięknem białoruskich lasów, pól i uroczych zakątków. Niedługo wrócimy ponownie.

Do zobaczenia Kresy! - harcerskim pozdrowieniem -Czuwaj

dh. Iwona Janicka-Galand i Kiejstus Gąsiorkiewicz

KRESY '92

Ciąg dalszy na str. 6

aby kontakt z Macierzą tych, którzy mieszkają w Polsce i tych, którym los na to nie pozwolił lecz czują się Polakami był nieutrudniony i jak najczęstszy.

Nasi rodacy, gdziekolwiek by mieszkali, wyrośli z ziemi swoich praojców, tam krzewili tradycje; niech nie zapominają podstawowych zasad ojczyźnianych. Naszą rolą będzie ich wspieranie by polskość nie została utracona i przyszłe pokolenia mogły śmiało kierować wzrok w stronę, gdzie ta, którą tak ukochali ich przodkowie.

Apeluję do Was drodzy Przyjaciele, Koleżanki i Koledzy, włączcie się do wspólnej akcji podtrzymania tradycyjnej twórczości amatorskiej, wśród wszystkich miłośników. Wiem, że posiadając nieprzeciętne zdolności, zarażeni wieczną pasją, zostaliśmy skazani na pokonywanie trudów i niewygód w osiąganiu celów.

Nasza organizacja czyni wszelkie starania, zamierzenia, by dać możliwość ludziom pokazania swoich zamiłowań w miejscu, gdzie nie istniała ku temu żadna tradycja."

Ryszard Dalkiewicz
Grodno

PIEŚŃ LEGIONÓW

Pałac w Margoninie

Wielkopolska zadziwia czarującą pięknością widoków. Wśród ujętych w zieleni lasów, wśród brzegów błękitnych jezior i dwustuletnich alei lipowych mieści się nieduże miasteczko Margonin, które jest słynne na całą Wielkopolskę ze swoich wspaniałych rezerwatów przyrody i zabytków architektury.

Właśnie w tym miasteczku 21 czerwca odbył się II Międzynarodowy Zlot Młodych Polaków "Szlakiem Twórcy Hymnu Narodowego", w ramach którego młodzież z Białorusi, Litwy, Ukrainy, Rosji i Kanady, miała możliwość zapoznać się z zabytkami historycznymi związanymi z życiem i twórczością Józefa Wybickiego.

Jedną z zaplanowanych atrakcji było zwiedzanie Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie, gdzie 29 września 1747 roku w będomińskim dworze na ziemi kaszubskiej urodził się Józef Wybicki.

W ręku Józefa Wybickiego Będomin był do roku 1781, kiedy to zakupił majątek Manieczki.

Będomin - to wieś nad rzeką Wierzycą, położoną przy trakcie z Gdańska do Kościerzyny. Dom Wybickiego był częściowo zrujnowany, dopiero w roku 1912 odbudowano go i w połowie lat 60-tych powstała tu Izba Pamięci J. Wybickiego, a w końcu lat 70-tych przekształcono ją w Muzeum Hymnu Narodowego, które zostało otwarte 17 lipca 1978 roku.

II Zlot młodych Polaków

Twórca Polskiego Hymnu Narodowego urodził się na ziemi kaszubskiej, jednak z wyboru został Wielkopolaninem, bowiem z Ziemią Wielkopolską związał się na stałe od 1781 r., czyli na 41 lat. Łączyła go z tym regionem działalność publiczna oraz koleje życia osobistego i prywatnego.

Właśnie w Manieczkach otworzono w roku 1978 Muzeum Józefa Wybickiego, przeznaczając cztery sale na rozmieszczenie ekspozycji. Muzeum jest często odwiedzane nie tylko przez mieszkańców Wielkopolski, ale także przez ludzi z całego świata.

Przy muzeum mieści się Wielkopolski Oddział Stowarzyszenia Tradycji Mazurka Dąbrowskiego, który powstał jesienią 1990 roku, i był organizatorem II Zlotu Młodych Polaków. Dzięki ofiarnej pracy Wojciecha Burzyńskiego oraz grupy entuzjastów, młodzież polska ze Wschodu i z Zachodu miała możliwość po raz pierwszy poznać ciekawe szczegóły życia Wielkiego Polaka, twórcy pieśni, która zawsze pomagała wytrwać Polakom, oderwanym od swojej Ojczyzny, która dodawała im otuchy, zachęcała do przetrwania i zagrzewała do odrodzenia wszystkiego co polskie.

I tu na koniec smutna refleksja. Szczątki tak zasłużonych ludzi jak Józef Wybicki spoczywają w spokoju, ale w zapomnieniu. Rzadko kto zagląda do podziemia, gdzie są pochowane jego zwłoki. I na taką pamięć zasłużył Wybitny Polak?

Irena Artisz

Jan Miron 1943

Do stron rodzinnych

Dziś proponujemy naszym czytelnikom rozmowę z rodakiem z dalekiej Australii. Rodzina gajowego Mirona mieszkała w maleńkiej wsi Barwi, należącej do gminy Jeziory koło Grodna. Rzucona wśród gęstych lasów składała się zaledwie z pięciu domów. Dzisiaj już jej właściwie nie ma na mapie...

Rok 1939 został dla Jana Mirona początkiem jego drogi życiowej, tej specyficznej polskiej drogi...

Jak wyglądała ta słynna wywózka z lutego 1940 roku?

O godzinie 4 w nocy przyszło kilku funkcjonariuszy NKWD, zrobili rewizję i dali pół godziny, by zabrać rzeczy osobiste. W trakcie rewizji nieco "zmiękli" i pozwolili na dłuższe zbiory, uprzedzając ojca, że jedziemy daleko i już nigdy tu nie wrócimy.

Kiedy naszą rodzinę przywieziono do Żytomli, ujrzeliśmy wstrząsające widowisko: mnóstwo sani, naładowanych płaczącymi ludźmi i skarbem domowym, czekający na nich długi pociąg z bydlęcymi wagonami. Uzbrojeni milicjanci kierowali akcją, wsadzając ludzi do wagonów całymi rodzinami, bardzo ciasno.

W takich warunkach dojechaliśmy do miasta Berezniki na Uralu, skąd nas dowieziono później do małego miasteczka nad rzeką Koświą.

Czekał na większość z nas tak zwany "lesopował", tylko ci, którzy znali dobrze język rosyjski mogli liczyć na pracę łatwiejszą, związaną ze sporządzaniem dokumentów czy z księgowością.

Jaki był stosunek NKW-dzistów, reprezentujących władzę, do zesłańców?

Wszystko zależało od komendanta, od jego osobowości, humoru itd. Nam trafił się dobry, to mogę dziś stwierdzić na podstawie porównania z porządkiem, który panował w innych miejscach. Był "ludzki", przestrzegał pewnych reguł zachowania wobec nas; nie znęcał się i zabraniał go innym.

W wielonarodowościowej grupie, którą stanowili zesłańcy, istniał ostry zakaz obrażania godności narodowościowej, nie ważne kogo to dotyczyło: Żyda, Polaka czy Tatara. Nie zabraniał, nam Polakom, odprawiania nabożeństw w święta, a jego żona nawet przychodziła na nie, by posłuchać "jak Polacy pięknie śpiewają."

Wydostał się Pan z niewoli drogą, która uratowała tysiące innych - poprzez armię polską?

Ciąg dalszy na str. 6

Do stron rodzinnych

Ciąg dalszy ze str. 5

Owszem, po porozumieniu Stalin - Sikorski, wstąpiłem do wojska polskiego w Samarkandzie. Stąd wywieziono nas Morzem Kaspijskim do Pechlewi, umundurowano w angielskie mundury i skierowano do stolicy Iraku - Bagdadu, a dalej do Włoch.

W ten sposób zostałem starszym strzelcem 22 pułku CKM-ów w dywizji II korpusu, którą dowodził generał Okulicki. Uczestniczyłem we wszystkich akcjach bojowych swojej jednostki, w tym w bitwie pod Monte-Cassino.

Od dało pozcątek pańskiej emigracji?

Słowa generała Andersa, który zwrócił się do nas, "nie jako dowódca, tylko jako brat" mówiąc, że mamy sami decydować o swojej przyszłości. Po przeżyciach z pobytu w ZSRR nie myślałem o powrocie do Polski socjalistycznej. Zresztą prawie nikt z moich kolegów, którzy wstąpili do wojska w Rosji, nie wrócił z powrotem. Tylko ci, którzy dołączyli później, z obozów niemieckich lub z innych krajów, a mieli rodziny w Polsce, czy na Kresach, pojechali. I dostali po piętnaście lat.

W Anglii pracowało biuro emigracyjne, ułatwiające byłym żołnierzom wyjazd do Kanady, Brazylii, Argentyny, Holandii. Wybrałem Europę, by być bliżej Polski.

Stąd po kilku latach, wyjechałem do Australii, gdzie razem z innymi rodzinami polskich żołnierzy, dostali się moi rodzice i siostry.

Czy Australijczycy od razu zaakceptowali emigrantów?

Na początku mieliśmy poważne trudności w pracy i w nawiązaniu stosunków z otoczeniem. Traktowano nas z pogardą, kierowano do najgorszej roboty.

Spotkanie kombatantów australijskich

Później gdy zaczęło się przyjeżdżać nas więcej sytuacja się zmieniła. Powstały nasze związki zawodowe, kluby narodowościowe, kulturalno-oświatowe zjednoczenia i parafie. Dzieci poszły do szkół australijskich, później na wyższe uczelnie, z tego powstała nasza własna inteligencja.

Wśród moich siostrzeńców w tej chwili są: pułkownik wojsk australijskich, adwokat, lekarz. W fabryce oranżady, w której pracowałem całe życie, nie czułem się dyskryminowany. Po wojnie, my kombatanci, dostawaliśmy ulgowe pożyczki na budowę domów i wielu Polaków z tego skorzystało. Ja też mam własny dom w mieście Perth, który kupiłem za tą pożyczkę.

Jak wygląda życie emeryta - kombatanta w Australii?

Mężczyźni u nas dostają emeryturę po ukończeniu 65 lat, kombatanci - po 60-ciu. Życie nie jest tanie, więcej niż połowa emerytury idzie na opłacenie niezbędnych wydatków - na czynsz mieszkaniowy, wyżywienie, leki, benzynę itd. Ale coś zostaje, i z tego mogłem sobie pozwolić na podróż do Ojczyzny. Bilet na samolot do Warszawy i z powrotem kosztował mnie 1 400 USD.

Dla porównania: benzyna kosztuje w tej chwili pół dolara, najtańszy samochód, rosyjska "Niwa" - 15 tys. dolarów australijskich, papierosy można kupić za 4 dolary, wódka jest dość droga - 15 dolarów, ale jedną butelkę pije u nas 10 osób i wszyscy są szczęśliwi.

Mówił Pan, że środowisko emigranckie jest wielobarwne, są wśród Was Niemcy, którzy walczyli po stronie Hitlera, Rosjanie i Ukraińcy z armii Własowa, Polacy z II korpusu Andersa itd. Czy przeszłość w jakikolwiek sposób rzutuje na wasze stosunki, powodując poważne konsekwencje?

Jest tu taka zasada, że ani przeszłość emigranta, ani narodowość, nie staje się płaszczyzną dla jakichkolwiek zatargów. Co roku każda grupa narodowościowa urządza własny bal sylwestrowy, są też bale okolicznościowe, wesela i inne świątecznie obchodzone uroczystości. Czasami zdarza się siedzieć przy jednym stole Polakom i Niemcom, którzy kiedyś byli przeciwnikami, albo też Rosjanom czy Ukraińcom. Nigdy przy tym nie powstaje temat drażliwy, dotyczący polityki czy przeszłości. Ludzie się bawią, żartują, starając się przeżyć wspólną radość podczas spotkania. Każdy stara się podtrzymać tę atmosferę, wręcz unikając tematów, które mogłyby sprawić przykrość komuś z obecnych. Tak jest wszędzie, w pracy i w kontaktach prywatnych. Nawet ci, którym nie odpowiada z natury tolerancja, muszą się dostosować do takiej kultury zachowania.

Jest to właśnie przykład tej "zachodniej" mentalności, którą podziwiamy i zazdrościmy właśnie my, obywatele pokomunistycznej Europy. Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała Laura Michajlik

Obliczają, że już 272 gminy przeprowadziły głosowania, czy pić i wogóle trzymać wódkę u siebie, czy nie: z tego 165 wyraźnie wyrzeka się wódki, a 64 jeszcze się waha.

Rychło pasażerowie polskich linii lotniczych będą mogli porozumiewać sie telefonicznie z ziemią; przygotowania czynione są już energicznie. Pierwsza to próba w Europie; nie uprzedziła nas zagranica.

W Warszawie nędza mieszkaniowa jest tak wielka, że ponad 12 tys. osób nie ma dachu nad głową.

W Grodnie stała się niespodzianka: przy rozkopywaniu piwnicy w rozlewni win i miodu firmy Szapiro, dokopano się jakiejś starej armaty.

W ciągu ostatnich 4 lat w kopalniach i hutach Polski poniosło śmierć 578 osób, a 64 tys. zostało dotknięte kalectwem.

Ogromna chmara nieznanych dotąd owadów pojawiła się w

W STYLU RETRO

Z polskiej prasy międzywojennej

okolicach Grodna. Nim jednak zdołano przygotować się do ich niszczenia - już uciekły na Litwę.

W Wiedniu, w kościele św. Barbary otrzymał święcenia kapłańskie Rosjanin, dr Dymitr Artiemijew, założyciel i pierwszy rektor wyższej szkoły technicznej w Moskwie, który ukończył studia teologiczne w Austrii.

Zebrała L. M.

Jaka będzie pogoda

Na pogodę

Słońce

Słońce otoczone wesołą jasnością. Zachodzi wśród obłoków żółtoczerwonych. Gdy po zachodzie słońca, przy wypogodzonym niebie ponad poziomem, w stronie wschodniej jest słabo czerwony pas, od spodu ciemniejszy, następny dzień będzie pogodny. Słońce w czasie pogody, przybierające wcześnie przed zachodem kolor krwawy i niknące w zadymionym powietrzu zapowiada mającą długo potrwać suszę.

Księżyc i gwiazdy

Księżyc ma żywy blask, a po nowiu rogi są ostro zarysowane. Piękna i długa pogoda w porze letniej, a mróz w porze zimowej. Jaki stan powietrza zastaje nów, taki też i żegna. Dużo gwiazd na niebie, a przy tym świecą jaskrawo i żywo migocą, jakby cały strop niebieski płonął.

Przyroda

Nocna rosa tylko przy wypogodzonym i spokojnym powietrzu zapowiada pogodę. Obfitość miazgi za korą drzew w porze wiosennej wróży na przyszłość długą pogodę. Opuszczenie i zwijanie liści na dół podczas pogody zwiastuje suszę. Muchotrzew na pogodę wznosi swoje małe, białe kwiatki do góry, rozwija listki i pozostaje w tym stanie aż do południa. Mgła opada na dół. Dym idzie do góry.

Chmury

Ładna zorza wieczorna o barwach lekkich. Przy zachodzie słońca chmury są złotego koloru i nikną albo się dźwigają przeciw wiatrom, a są przy tym białe. Jeśli podczas letniej pory od rana powstają małe chmurki, po południu zaś zaczynają się rozchodzić, a ku wieczorowi zupełnie nikną, można się spodziewać pogody na czas dłuższy. Chmury spuszczające się po deszczu na ziemię i jakby toczące się po powierzchni pól, wróżą pogodę. Błyskawice, ukazujące się nad poziomem podczas gdy na niebie nie ma żadnej chmury, są oznaką ciepła, pogody. Wypogodzenie nieba po zachodzie słońca w stronie południowo-zach. w zimie jest oznaką mrozu.

Zachowanie zwierząt i ptaków

Skowronek wzlatuje wysoko w powietrze i wznosi swą pieśń. Słowiki kwilą przez całą noc, a kanie, czaple, czajki i bąki wodne hałasują zadowolone. Na pastwisku owce i jagnięta skacząc wesoło, chętnie idą za swym pasterzem. Bąki i muchy nie tak dokuczają rogaciźnie. Na pogodę pokazują się pająki częściej i pilnie snują swe siatki. Wieczorem wylatująchrząszczezwanekrówkami. Żaby rechoczą. Osy i szerszenie odzywająsięjeszczepóźnymwieczorem.

Giełda samochodowa

Wszystko zaczęło się od lapidarnie sformułowanego polecenia rzuconego pewnego dnia ekipie inżynierów-badaczy: przeistoczcie Mercedes-Benz C 11 w "szosowca".

"Mistrzowie synergii" z firmy Daimler-Benz i Mercedes-Benz wzięli się z entuzjazmem do dzieła. Spróbowali pogodzić swoje możliwości techniczne z normami konstrukcyjnymi i homologacyjnymi, obowiązującymi w świecie seryjnych samochodów. Rezultatem ich pracy okazał się samochód niezwykły, otwierający nowe horyzonty w dziedzinie bezpieczeństwa i komfortu.

Konstruktorzy zastosowali silnik sześciolitrowy, 12 cylindrowy w układzie V o mocy 300 KW/408 KM, oraz sześciobiegową skrzynię biegów. C 112 osiąga prędkość 100 Km/h w ciągu zaledwie 4,9 sek. Maksymalna prędkość użytkowa została ograniczona do 250 km/h (szybkość techniczna - 310 km/h).

C 112 jest wyposażony w układ ABS i ASR, automatyczny klimatyzator i automatyczny system dźwiękowy (sound system) oraz wiele innych super nowoczesnych rozwiązań, takich jak: detektor, który podczas jazdy mierzy odległość samochodu od innych pojazdów czy też, przy parkowaniu - od przeszkody.

Innymi nowinkami C 112 są:

Zmienna aerodynamika; dzięki detektorowi przed tylnym spoilerem Cx samochodu dostosowuje się do każdej sytaucji na drodze.

Hamowanie jest znacznie skuteczniejsze dzięki spoilerowi, który reguluje nacisk kół na podłoże. Na dodatek system elektroniczny dozuje ciśnienie hamulcowe pomiędzy osią przednią i tylną.

Działania poszczególnych mechanizmów są badane, rejestrowane przez czujniki, później przetwarzane przez centralny komputer, co pozwala na wyeliminowanie zbędnych ruchów karoserii (likwiduje ruchy wzdłużne oraz kołysanie).

Cybernetyczny układ kierowniczy tylnej osi koryguje oddziaływanie takich czynników zewnętrznych jak koleiny, wiatry boczne, zmianę nawierzchni.

Kierowca i pasażerowie mogą czuć się bardziej bezpieczni dzięki wzmocnionej karoserii, ustawieniu silnika w środku oraz dodatkowemu wyposażeniu drzwi w system awaryjnego otwierania, sterowany czujnikami.

Mercedes - Benz

Mercedes C 112 posiada katalizator znacznie zmniejszający emisję zanieczyszczeń i hałasu; w procesie utylizacji nie powstają odpady agresywne dla środowiska.

Z pełnym przekonaniem można określić, że "laboratorium poszukiwawcze", jakim jest Mercedes-Benz C 112, to szczyt marzeń na 4 kółkach. Zatem tylko siąść za kierownicę i ... odjazd.

Polskie daty

1807

Księstwo Warszawskie zostało utworzone przez Napoleona I na mocy pokoju zawartego z carem w Tylży (1807). Powstało z ziem II i III zaboru pruskiego (tylko Gdańsk pozostał wolnym miastem, a okręg białostocki przyłączono do Rosji) pod berłem sojusznika Francji, króla saskiego Fryderyka Augusta. Ustrój określała konstytucja z 22.VI.1807. Napoleon traktował te nowe państwo jako swą wschodnią forpocztę. Toteż o jego sprawach wewnętrznych jak i polityce zagranicznej decydował prezydent francuski. Bez skrupułów wykorzystywano polską gospodarkę. Niepodległość Księstwa przejawiała się natomiast w administracji, nauce i oświacie oraz w dziedzinie wojskowości. Po klęsce Napoleona Księstwo Warszawskie zostało opanowane przez wojska carskie, a następnie w 1815 r. zlikwidowane decyzją Kongresu Wiedeńskiego.

2, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

9.00, 21.35. Пад купалам сусвету. 9.15. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 9.45. Паэтычная гасцёўня. У. Някляеў. 13.30, 17.30. Навіны. 13.40. «Палёт птушкі». Мастацкі фільм. 1-яі2-я серыі. 15.50. «Дывертысмент». Фільм-канцэрт. 16.15. «Гонкі па вертыкалі». Мастацкі фільм. 1-я серыя. 17.40. «Планета не толькі людзей». Тэлевіз. дакум. фільм. 18.00. Дзённік Прынёмання (Гр.) 18.35. Размова з нагоды (Гр.). 18.50. Веснік гарсавета (Гр.). 19.00. Абласныя навіны (Брэст). 19.10. «Дзедка за рэпку». Роздум пасля міжнароднага салона «Здаровы лад жыцця». 20.20. Г. Гарэлава. «Дзявочыя песні» вершы М. Багдановіча. 20.40. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.45. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 22.15. Футбол. Кубак Беларусі. 1/4 фіналу. «Тарпеда» (Мінск) — «Дынама» (Мінск). 2-гі тайм. 23.00. Сустрэча для вас. Прэзідэнт фірмы «Калінка» В. Я. Кавалевіч. 23.25. НІКа. 23.40. Духоўная спадчына. Перадача 2-я.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. 5.20. Утренняя гимнастика. 5.30. Утро. 7.45. Фирма гарантирует. 8.20. К. Гоцци. «Ворон». Фильм-спектакль для детей. 10.20. Тема. 11.30, 18.00. Гол. 14.25. Телемикст. 15.10. Дело. 15.20. «Пчела Майя». Мультфильм. 15.45. Новые имена. Играет К. Лифшиц (фортепиано). 16.00. Беседы с епископом Василием (Родзянко). Передача 16-я. 16.20. Звездный час. 17.25. Палитра. 17.55. Погода. 18.30. Эхо недели. 19.00. Последняя пьеса А. П. Чехова. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. Премьера художественного фильма «Дым». 1-я серия. (Россия, Германия, Швейцария). 21.50. Новая студия представляет...

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.20. Телевизионная биржа труда. 7.30. Время деловых людей. 8.00. Утренний концерт. 8.15. Совершенно секретно. 9.10. Устами младенца. 9.40. Мульти-пульти. «Страшная месть». 10.00. Первенство мировой лиги по волейболу. 11.00. Домашний экран. «Мой младший брат». Художественный фильм. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Музыкальная коллекция. Дуэт Н. Гутман и Э. Вирсаладзе. (Скрипка и фортепиано). 14.00. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Прыжки в воду. Мужчины. 15.00. Премьера документального фильма «Дикая природа Америки». (США). 15.30. Там-там новости. 15.45. Бизнес в России. 16.15. «Лидия Русланова. Пять вычеркнутых лет». Передача 1-я. Г. Иркутск. 17.00. Публицистическая программа «45». 17.45. Парламентский час. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Детектив по понедельникам. «Лаки Страйк» представляет художественный фильм «Взрывная волна». 20.15. Лад-галерея. «Душа моя затрепетала». 21.00. Без ретуши. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. «Ваше право». 22.50. Спасение 911. 23.45. «Каунтдаун». Новости популярной музыки.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. «Династия». Серия 200. 14.15. Лето. 15.55. Рынок труда. 16.05. Английский язык для детей. 16.15. «Виджет». Сериал пр-ва США. 17.05. Программа для подростков. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Журнал репортеров. 19.00. Комедийный сериал пр-ва США. 19.30. Журнал репортеров. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.00. Прямо из Бельведера. 21.25. Телетеатр. 23.05. Миниатюры. 23.10. Сентиментальные встречи. 23.45. Новости. 00.05. Музыкальная программа. 00.05. Вечер с... 00.45. Горячая линия. 00.55. «Железный Густав». Сериал пр-ва Германии. 01.50. Музыкальная программа. 02.30. «Дела семейные». Сериал пр-ва Италии.

3, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 21.35. Пад купалам сусвету. 8.25. Футбол. Кубак Беларусі. 1/4 фіналу. «Тарпеда» (Мінск) — «Дынама» (Мінск). 2-гі тайм. 9.10. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 9.40. Эпіцэнтр. Чацвёртая ўлада. 13.30. Навіны. 13.40. «Сем тон доляраў». Мастацкі фільм. 15.05. «Маёнтак Рагаверэ». Дакументальны фільм. 15.15. «Гонкі па вертыкалі». Мастацкі фільм. 2-я серыя. 16.25. Сізбар-топ-10. 17.25. Лідская панарама (Гр.). 18.30. Навіны бі-бі-сі. 19.00. Абласныя навіны (Віцебск). 19.10. Мост. Культурна-асветніцкая праграма. 19.35. Эканамічная хваля. Чым жыве беларуская вёска? Прамая лінія (Гр.). 20.40. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.45. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 22.15. Вячэрні канал. Інфармацыйна-музычная праграма (Гр.).23.25. НІКа. 23.40. Духоўная спадчына. Перадача 3-я.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00. 17.00, 20.00, 23.00. Новости. 5.20. Утренняя гимнастика. 5.30. «Утро». 7.45. Фирма гарантирует. 8.20. Посмотри, послушай... 8.40. Премьера художественного фильма «Просто Мария» (Мексика). 9.25. Человек и закон.9.55. Концерт Тульского хора. 10.15. «Желтая река». Научно-популярный фильм. 1-я серия. 11.20. «Мэри Поппинс, до свидания». Художественныйфильм для детей. 1-я серия. 12.25. «Два капитана». Художественный фильм. 4-я серия. 13.40. Премьера документального фильма. 14.25. Деловой вестник. 14.40. Мир денег Адама Смита. 15.10. Блокнот. 15.15. «Пчела Майя». Мультфильм. 16.05. Ассоциация детского телевидения. Каникулы в Самаре. 16.35. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Прыжки в воду. Трамплин. 3 м. Женщины. 17.25. Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Испытание Таджикистаном». 18.00. Премьера художественного фильма «Просто Мария» (Мексика). 18.45. Азбука собственника. 18.55. Тема. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. Премьера художественного фильма «Дым». 2-я серия. 21.45. Репортаж ни о чем. 22.00. Премьера фильма «Семья Джексонов: американская мечта». 1-я серия. 23.25. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Синхронное плавание. 23.55. Клуб изящества и красоты. Ночное шоу для избранных.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.20. Телевизионная биржа труда. 7.30. Время деловых людей. 8.00. Без ретуши. 11.00. Мульти-пульти. «Бабочка». 11.10. «Белый Бим — Черное Ухо». Художественный фильм. 1-я серия. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. «Белый Бим — Черное Ухо». Художественный фильм. 2-я серия. 14.55. Телебиржа. 15.25. Там-там новости. 15.40. Студия «Рост». «Юта» в Саратове. 16.10. «Лидия Русланова. Пять вычеркнутых лет». Передача 2-я Г. Иркутск. 17.00. Хроника национальной политики. 17.15. «Чхая о Сайгоне». 17.45. Парламентский час. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Премьера художественного телефильма «Санта-Барбара». 200-я серия. 20.15. Обыкновенные истории. Интервью с режиссером Т. Чхеидзе. 20.45. Играет пианист Владимир Мищук. 21.00. Неопалимая купина. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. Музыка Санкт-Петербурга.23.50. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Плавание. 00.30. Короче. Группа «Форум».

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. 14.00. Поющие письма. 15.00. Сатирическая программа. 15.10. Концерт. 15.25 Парад клоунов. 15.30. Развлекательная программа. 16.15. «Дакуля». Фильм пр-ва Англии. 16.40. «Исполненное желание». Сериал пр-ва Австралии. 17.05. Телеканикулы. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Спортивная студия. 19.00. «Спенсир». Сериал пр-ва США. 19.30. Студия спорт. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 20.55. 7 минут для министра труда. 21.15. «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. 22.05. Только в первой программе. 23.00. Ольштын-93. Концерт лауреатов. 23.45. Вечерние новости. 00.00. Музыкальная программа. 00.05. «Так говорит Лондон». Документальный фильм. 00.35. Горячая линия. 01.00. Телефильм воспоминаний. 02.10. Телетеатр. «Дети Арбата».

4, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 21.35. Пад купалам сусвету. 8.25. Ю. Лукавец. «Прыйдзе дзень». Тэлеспектакль. 8.55. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 9.25. «Мне снілася музыка». Фільм-канцэрт. 13.30, 17.30. Навіны. 13.40. Кінанастальгія. «Тры таполі на Плюшчысе». Мастацкі фільм. 14.55. Фільм-канцэрт. 15.15. «Гонкі па вертыкалі». Мастацкі фільм. 3-я серыя. 16.25. Відзьма-нявідзьма. Навіны кіна-відэа-аўдыё. 17.40. Роздум над фактам. (Гр.). 17.55. Дзённік Прынёмання. (Гр.). 18.05. «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). 19.00. Абласныя навіны (Гомель).19.10. Каверня «Пяці зорак». 19.55. Навошта дадзена ўлада? Жодзінскі сельскі Савет народных дэпутатаў. 20.40. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.45. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 22.15. «Ад лесвіцы часу да горных вяршынь...» Успамінае Святлана Данілюк. 22.55. НІКа. 23.10. Духоўная спадчына. Перадача 4-я.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00. 11.00. 14.00, 17.00, 20.00, 23.15. Новости. 5.20. Утренняя гимнастика. 5.30. Утро. 7.45. Фирма гарантирует. 8.20. Домисолька. 8.40. «Просто Мария» (Мексика). 9.25. Торговый мост. 9.55. Играет симфонический оркестр. 10.05. «Желтая река». Научно-популярный фильм. 2-я серия. 11.20. «Мэри Поппинс, до свидания». Художественный фильм для детей. 2-я серия. 12.35. «Два капитана». Художественный телефильм. 5-я серия. 13.50. «Туман из Лондона». Мультфильм. 14.25. Телемикст. 15.10. Блокнот. 15.15. «Пчела Майя». Мультфильм. 15.40. Мелодии и ритмы Бурятии. 15.50. Технодром. 16.00. Премьера мультфильма «Летающий дом». 16.30. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Прыжки в воду. Вышка. Мужчины. 17.25. Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет... 17.50. Погода. 18.00. «Просто Мария» (Мексика). 18.45. Миниатюра. 19.00. Курский излом. К 50-летию завершения Курской битвы. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. Премьера художественного фильма «Дым». 3-я серия. 21.45. Звезды встречаются в Риме. 23.40. VII телевизионный конкурс молодых исполнителей песни «Ялта — Москва. Транзит-93». День 2-й.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.20. Телевизионная биржа труда. 7.30. Время деловых людей. 8.00. Параллели. 8.15. Неопалимая купина. 9.10. Частная коллекция. 10.10. Музыка Санкт-Петербурга. 11.10. «Чужие здесь не ходят». Художественный телефильм. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Тишина № 9. 14.25. Непознанная вселенная. 15.00. Человек дела. 15.30. Сигнал. 15.45. Там-там новости. 16.00. М-трест. 16.15. Трансросэфир. «Дальний Восток». 17.00. «Огненная дуга». Телемарафон. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Домашний экран. «Санта-Барбара». 201-я серия. 20.15. «Шипы и розы». Мультфильм для взрослых. 20.25. «Огненная дуга». Телемарафон. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортиваня карусель. 22.35. «ЭКС». Экран криминальных сообщений. 23.05. «Вези меня, извозчик...» Певец А. Новиков. 23.50. Играет пианист Ж. П. Арманго. (Франция).

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. «Профессия — полицейский». Сериал пр-ва США. 14.15. Путешествие в мир искусства. 14.45. Евротуристика. 15.00. Крепость Вислоустье. 15.30. Сумасшествие медицины. 15.40. Так, как в кино. 15.55. Портреты. 16.05. Английский язык для детей. 16.15. «Виджет». Сериал пр-ва США. 17.05. Телеканикулы. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Порядок вещей. 19.00. «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.15. Спортивная студия. 22.50. Проблемы инвалидов. 23.45. Новости. 00.00. Музыкальная программа. 00.05. Сила в искусстве. 00.45. Горячая линия. 01.00. «Опасный соблазн». Фильм пр-ва Италии. 02.20. Развлекательная программа. 03.00. «Баллада о Яшушке». Сериал пр-ва Польши.

5, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 21.35. Пад купалам сусвету (паўтор).8.25. А. Талстой. «Касатка». Спектакль. 10.10. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 10.40. «Беларусь мая...» Сустрэча з паэтам Г. Бураўкіным. 13.30, 17.30. Навіны. 13.40. «Каля возера». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. 16.55. Дзіцячая тэлефілармонія. Выступаюць выхаванцы СШ № 77 г. Мінска. 17.40. Тэлефільм. «Вешчая птушка». 18.00. Крымінал-стоп (Гр.). 18.30. Навіны Бі-бі-сі. 19.00. Абласныя навіны (Гр.). 19.10. Зачытайце маё пісьмо... 19.15. Над Нёманам. Праграма на польскай мове (Гр.). 20.00. Беларусы свету. Свята ў будні дзень. 20.35. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.40. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.45. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 22.15. Студыя «Сэнс» у Ашмянскім раёне.23.35. НІКА. 23.50. Духоўная спадчына. Перадача 5-я.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00. 17.00, 20.00, 23.00. Новости. 5.20. Утренняя гимнастика. 5.30. «Утро». 7.45. Фирма гарантирует. 8.20. Мультфильмы «Босоножка и ее друзья», «Подушка для солнышка». 8.50. «Просто Мария» (Мексика). 9.40. Во Дворце на Садовом кольце. 10.10. Сочи-93. Открытый Российский кинофестиваль. 11.20. «Стальной плацдарм». Документальный фильм. 12.20. «Два капитана». Художественный фильм. 6-я серия. 13.25. «Проделки Рамзеса». Мультфильм. 1-я — 4-я серии. 14.25. Телемикст. 15.10. Блокнот. 15.15. «Пчела Майя». Мультфильм. 15.40. Между нами, девочками... 16.00. Беседы с епископом Василием (Родзянко). Передача 17-я. 16.15. До 16 и старше... 17.25. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Плавание. 17.50. Погода17.55. «Просто Мария» (Мексика). 18.40. Студия «Око» представляет. Премьера документального фильма «Память о пережитом аде» (Германия). 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. Лотто «Миллион». 21.10. Художественый фильм «Александр Невский». 23.35. УШ телевизионный конкурс молодых исполнителей эстрадной песни «Ялта — Москва. Транзит-93». День 3-й.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.20. Телевизионная биржа труда. 7.30. Время деловых людей. 8.00. Песни старого кино. 8.30. Золотая шпора. 9.00. Российская энциклопедия. «Царица муз и красоты». Зинаида Волконская. 1-я часть. 9.45. «Санта-Барбара». 200-я и 201-я серии. 11.30. «Огненная дуга». Телемарафон. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. РТВ — избранное: «Белая ворона». 14.10. Параллели. 14.25. Русская виза. 15.00. Студия «Рост». «Продленка». «Добры молодцы». 15.30. Там-там новости. 15.45. «Огненная дуга». Телемарафон. Трансляция из Белгорода. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. «Санта-Барбара». 202-я серия. 20.15. «ЭКС». Экран криминальных сообщений. 20.25. «Огненная дуга». Телемарафон. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. «Старые, старые, ленты...». 23.35. Музыкальный экзамен. Конкурс молодых исполнителей. 00.35. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Плавание.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. «Клуб парадайс». Сериал пр-ва США. 14.15. Документальный фильм. 14.50. Четверть часа с медициной. 15.10. Документальный фильм. 15.15. Люди и птицы. 15.35. «В райском саду». Документальный сериал. 15.50. «Обезьяны». Сериал пр-ва Австралии. 16.15. «Дакуля». Сериал пр-ва Англии. 16.40. «Исполненое желание». Сериал пр-ва Австралии. 17.05. Программа для детей. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Культурно-публицистическая программа. 19.00. «Дикая Америка». Документальный сериал. 19.20. Культурно-публицистическая программа. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.15. «Клуб парадайс». Сериал пр-ва США. 22.10. Только впервой программе. 22.55. Развлекательная программа. 23.25. Что нового? 23.45. Новости. 00.05. Музыкальная программа. 00.10. «Туман». Документальный фильм. 00.40. Горячая линия. 00.55. «Искусство любви». Фильм пр-ва Польши. 02.02. Это люблю. 03.00. «Майгрет». Сериал пр-ва Англии.

6, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 21.35. Пад купалам сусвету. 8.25. «Мастацкі ліцэй». 8.50. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 9.20. «Пакуль гарыць свечка...» Б. Пастэрнак. 9.50. «Эскада». Мода. Музыка. Вясна. 13.30, 17.30 Навіны. 13.40. «Клоун». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. 16.45. Голас. Літаратурна-мастацкі відэаканал для школьнікаў. 17.40. Тэлефільм. «Каралі галубкі». 17.55. Дзённік Прынёмання (Гр.). 18.10. «Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма (Гр.). 19.00. Абласныя навіны (Магілёў). 19.10. Гаспадар. Клопаты сяла. Чэрвенскі раён. 19.40. Духоўная спадчына. Перадача 6-я. 20.05. «Хоўп — гэта надзея. Асветніцкая місія амерыканскай дабрачыннай арганізацыі «Сіці-хоуп». 20.40. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.45. Стоп-кадр. Крымінальная хроніка. 22.05. «Апошні дубль». Мастацкі фільм. 00.00. НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. 5.20. Утренняя гимнастика. 5.30. Утро. 7.45. Фирма гарантирует. 8.20. Мультфильмы. 8.55. «Удержись в седле». Художественный фильм для детей. 10.00. За мир, за счастье, за любовь. Вокально-хореографическая композиция. 10.10. Клуб путешественников (с сурдопереводом). 11.20. Америка с М. Таратутой. 11.50. Г.-Х. Андерсен. «Гадкий утенок». Премьера фильма-спектакля. 12.50. «Мелочи жизни». Художественный телесериал. 7-я и 8-я серии. 13.50. «Синичкин календарь. Лето». Мультфильм. 14.25. «Бридж». 14.50. Бизнес-класс. 15.05. «Пчела Майя». Мультфильм. 15.55. Г. Ф. Телеман. Концерт для альта и струнного оркестра. 16.10. Технодром. 16.20. Рок-урок. 17.20. Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет... 17.40. Погода. 17.45. Человек и закон. 18.15. Америка с М. Таратутой. 18.45. «Поле чудес». 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. Человек недели. 20.55. Премьера художественного телефильма «Суини». 6-я серия (Англия). 21.55. ВИД представляет: Спецвыпуск обоза. Алена Апина, Автошоу, Я почти знаменит, Уимблдон-93.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.20. Телевизионная биржа труда. 7.30. Время деловых людей. 8.00. Параллели. 8.15. Музыфкальный экзмен. Конкурс молодых исполнителей. 9.15. Российская энциклопедия. «Царица муз и красоты». Зинаида Волконская. 2-я часть. 10.00. Зигзаг удачи. 11.00. «Санта-Барбара». 202-я серия. 11.50. «Белая ворона». 12.35. Крестьянский вопрос. 13.20. Телевизионный театр России. «Шопен, соната номер два». По мотивам повести Е. Носова. 14.40. Трансросэфир. «Провинция». 15.10. Телебиржа. 15.40. Там-там новости. 15.55. Студия «Рост». «Кенгуру». 16.25. «Против атомной угрозы». Передача 2-я. «Секретный диагноз». 16.55. Дисней по пятницам. «Мальчик, говоривший с барсуком». Художественный фильм. 1-я серия. 17.45. Парламентский час. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Любимые кинокомедии. «Одиноким предоставляется общежитие». Художественный фильм. 20.45. Хроно. В мире авто- и мотоспорта. 21.15. «Говорит Москва». 21.55. Реклама. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.35. Вечерний салон. 00.05. Мегаполис.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. «Австралийка в Риме». Фильм пр-ва Франции. 14.40. Рядом с нами. 16.15. «Виджет». Сериал пр-ва США. 16.40. «Исполненное желание». Сериал пр-ва Австралии. 17.05. Цветное лето. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Тележурнал каникул. 19.45. Сатирическая программа. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.15. «Энола Гей». Сериал пр-ва США. 23.10. Репортаж. 23.50. Вечерние новости. 00.05. Музыкальная программа. 00.10. Горячая линия. 00.15. Документальный фильм. 01.15. «Неуловимая банда». Сериал пр-ва Франции. 03.00. «Больница». Сериал пр-ва Голландии.

7, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 21.35. Пад купалам сусвету. 8.25. «Адлюстраванне». Кінанарыс. 8.35. Урокі здароўя. 9.00. Для школьнікаў. Тэлебом. Шоў-конкурс. 10.00. Паказвае Гродна. «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. 11.00. Тыдзень планеты. 11.15. «Апошні дубль». Мастацкі фільм. 13.10. 20 мінут рэдактара. 13.30. Конны спорт. Спаборніцтвы на кубак Асацыяцыі па конегадоўлі Беларусі. Другі этап. Навагрудскі раён. 14.30. «Баль у аперэце». Музычная праграма. 15.50. «Калі ласка». Мультфільм. 16.00. Метраном. «Вяртанне Станіслава Манюшкі». 16.55. Працістаянне. Маральна-прававая праграма. 18.05. Залаты рынг. Шоу-праграма. 19.35. Сізбар-топ-10. 20.40. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.50. Мастацкі фільм «Апошні раз я бачыў Парыж». (ЗША). 23.50. НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 15.00, 20.00, 23.00. Новости. 6.25. Утренняя гимнастика. 6.35. «Квартет ква-ква». Мультфильм. 6.45. Субботнее утро делового человека. 7.30. Спорт-шанс. 8.05. «Марафон-15» представляет. Зов джунглей. 8.30. Бумеранг. 9.00. Автограф по субботам. 9.30. Русский мир. 10.10. Авиакосмический салон. 10.25. Лица власти. 10.40. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Плавание. 11.10. Азбука собственника. 11.25. Музыкальный киоск. 11.55. Время собирать камни... О I Всемирном конгрессе по русской литературе. 12.40. Характерный танец. 13.25. Такое вот кино... В. Ежов. Писатель и драматург. Передача 3-я. 14.25. Мультипликационный фильм «Принц и русалочка». 14.50. Поет Алла Баянова. 15.20. Деньги и политика. 15.50. Спортивная программа «Ультра-си». Конный спорт. Международный чемпионат наездников. 16.30. Избранники и народ. Г. Алиев. 17.00. Однажды, однажды... VI Международный фестиваль в Кольмаре. (Франция). 18.00. Брэйн-ринг. 18.50. «Рыцари Хьюстона». 6-я серия. (США). 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. «Голубое и серое». 6-я серия. (США). 21.35. Студия «Резонанс» представляет... 21.55. VIII телевизионный конкурс молодых исполнителей эстрадной песни «Ялта — Москва. Транзит-93». Закрытие.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.25. Свой взгляд на мир. 7.55. Мульти-пульти. «Чернокнижник». 8.00. Виниловые джунгли. 8.30. Ижица. 9.00. Студия «Рост», «Первый тайм», «Наш «Ералаш». 9.30. Пилигрим. Российское бюро путешествий. 10.15. До Москвы — далеко. 11.00. Дневной сеанс. «Совсем пропащий». Художественный фильм. 12.35. Телеэрудит. 12.40. Крестьянский вопрос. «Сев». 13.20. Козырная дама. 13.50. Карьера. Конкурс деловых людей. 14.50. «Против атомной угрозы». Передача 3-я. «Голоса из эпицентра». 15.35. «Вернер Херцог — романтик нового немецкого кино. 16.05. Футбол без границ. 17.00. Рек-тайм. 17.30. Мастера. «А дальше... аплодисменты». Актриса Людмила Трошина. 18.15. Устами младенца. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Премьера телеэкрана. «Каждый за себя и Бог против всех». 21.10. «К-2» представляет: «Звезды Америки». 21.40. Фильм-премьер. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. Программа «А». 23.35. Репортер. 23.50. Чемпионат Европы по водным видам спорта.

ПОЛЬША-I

8.30. Информационно-хозяйственный журнал. 8.50. Агрорынок. 9.15. Из Польши. 9.35. Все об огороде. 10.00. «Зерно». Программа католической редакции для детей. 10.25. Программа для детей. 12.05. Повести о дикой природе. 12.30. «60/90». Тележурнал. 13.00. Новости. 13.10. Телетеатр. «Музыка 11». 14.25. Приключение в зоопарке. 15.15. Фестиваль польского телевизионного творчества. 15.25. Театр для детей. 16.15. Польские зоопарки. 16.30. Публицистическая программа. 16.55. Репортаж. 17.25. Документальный фильм. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Музыкальная программа. 19.10. «День за днем». Сериал пр-ва США. 20.00. Детский журнал. 20.10. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.15. «Энола Гей». Фильм пр-ва США. 22.30. Булат Окуджава в Варшаве. 23.25. Новости. 23.35. Спортивная суббота. 00.20. «Посланец ада». Фильм ужасов пр-ва Англии. 01.25. Музыкальная программа. 02.15. Ночи в Лас-Вегас. 03.00. «Больница». Сериал пр-ва Голландии.

8, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 20.30. Пад купалам сусвету. 8.25. Слова да чалавека. Звяртаецца прапаведнік хрысціянскай місіі Рык Рэнер. 8.55. Справы вайсковыя. Да дня будаўніка. 9.25. «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. 9.55. Вас выклікае Спартландыя. Таварыская сустрэча каманд школьнікаў Беларусі, Украіны і Расіі. 11.35. Мультфільмы. 11.55. Клуб «Гаў-гаў». 13.15. Ці захоча ўнук героем стаць? 13.55. Свята талентаў. 14.35. «Таямніца». Праграма для сям 'і. 15.10. Свята талентаў. 15.35. Кінаэкран-93. Жнівень. 16.40. Іграе А. Мацкевіч (баян). 17.05. Кароткаметражны фільм. 17.15. «Джэнтльмены ўдачы». Кінакамедыя. 18.40. Запрашаем на вячоркі. Фальклорны ансамбль в. Прудок Мазырскага раёна. 20.00. Панарама. 20.40. Калыханка. 21.10. Мастацкі фільм «Пякельны цягнік». 22.25. «Цэнтр». Падарожжа па сучаснай і старажытнай Турцыі. Частка 1-я. 23.15. Відзьма-нявідзьма. Навіны кіна-відэа-аўдыё.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 14.00, 17.30, 23.00. Новости. 6.20. Утренняя гимнастика. 6.30. Автошоу. 6.45. Технодром. 7.00. «Час силы духа». 8.00. «Центр». 8.30. «Денвер — последний из динозавров». 9.00. «Пока все дома». 9.30. Тираж «Спортлото». 9.45. Продлите молодость свою. Встреча с А. Дерябиным. 11.00. Военное ревю. 11.30. Под знаком ПИ. 12.20. Новое поколение выбирает. Зеркало. 13.00. «Пиф и Геркулес». 13.10. «Подводная одиссея команды Кусто». 14.20. Диалог в прямом эфире. 15.00. Клуб путешественников. 15.50. «Каспер и его друзья», «Настоящие охотники за привидениями». 16.45. «Панорама». 17.25. Живое дерево ремесел. 17.45. Бенефис балерины. Н. Дудинская. 18.40. Погода. 18.45. Впервые на телеэкране художественный фильм «Динозавры XX века». 21.00. Итоги. 21.45. Спортивный уик-энд. 22.00. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Водное поло. Женщины. Финал. Плавание. 23.25. «Утренняя звезда» в ночном эфире.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.25. Премьера документального фильма «Тихая обитель». 7.55. Доброе утро. 8.25. Соседи по планете. 8.55. Студия «Рост». «Красны девицы». «Первый тайм». 9.25. Если вам за... 9.55. Аты-баты... 10.25. Кипрас Мажейка. ИЛ-96 и ритмы Бродвея. 10.55. Кинотеатр повторного фильма. «Гори, гори, моя звезда». 12.25. «Женщины за решеткой. Почему?» 12.40. Шесть соток. 13.20. «Не вырубить...». Ведущий — Б. Коптев. 13.35. «Тульские мотивы». 14.05. Чемпионат мира по мотогонкам. Гран-при Сан-Марино. 15.05. «Сигнальный экземпляр». 15.15. Театральный разъезд. «Со смешным названьем «Травести»... 15.40. В мире животных. Ведущий — Н. Дроздов. 16.40. Коробка передач. 16.55. Волшебный мир Диснея. «Новые приключения Винни-Пуха», «Черный плащ». 17.45. «10 лет под управлением любви». В гостях у Марка Розовского. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Воскресный вечер с Эй-Би-Си. «Похищение миллиона». Художественный фильм. 21.10. У Ксюши. 21.40. Америка Владимира Познера. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.30. Спортивная карусель. 22.35. Звездный дождь. 23.35. Чемпионат Европы по водным видам спорта. Водное поло. Мужчины. Финал. 00.35. Центр Стаса Намина (Эс-Эн-Си) представляет...

ПОЛЬША-I

8.30. Сельскохозяйственная программа. 10.00. «Дети Хендерсонов». Сериал пр-ва Австралии. 11.30. Программа католической редакции. 12.00. Документальный сериал. 12.50. Телеконцерт пожеланий. 13.20. Театр для детей. 14.15. В старом кино. 16.10. С камерой среди зверей. 16.30. Тележурнал. 17.15. Спортивная студия. 17.40. Антенна. 18.00. Телеэкспресс. 18.30. «Династия». Серия 201. 19.20. Семь дней — мир. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.15. «Жемчуг в короне». Сериал пр-ва Англии. 22.10. Кабаре Ольги Липиньской. 23.20. Спортивное воскресенье. 00.10. «Господин Клейн». Фильм пр-ва Франции. 02.10. Малая антология кабаре. 03.05. «Больница». Сериал пр-ва Голландии.

Lekcja języka polskiego pani mgr Matyldy Świgoń

Temat: Liczebniki główne i porządkowe

Lekcja 11

jeden
dwa
trzy
cztery
pięć
sześć
siedem
osiem
dziewięć
dziesięć
jedenaście
dwanaście
trzynaście
czternaście
piętnaście
szesnaście
siedemnaście
osiemnaście
dziewiętnaście
dwadzieścia
trzydzieści
pięćdziesiąt
sześćdziesiąt
sto
dwieście
pięćset
tysiąc
dwa tysiące
trzy tysiące

Liczebniki porządkowe podałam w poprzedniej lekcji. Liczebniki zbiorowe: dwoje, troje, pięcioro, siedmioro, ośmioro, piętnaścioro przybierają rodzaj rzeczownika w liczbie mnogiej np. czworo dzieci, sześcioro uczniów.

Liczebniki główne odmieniają się według deklinacji własnej i łączą się z rzeczownikami np.

dwie książki
siedmiu chłopców
pięciu kopiejek
pięć kopiejek
dwa konie
trzy psy
siedem złotych
dziewięć dziewcząt

Liczebniki przybierają formy rodzaju od rzeczowników.

Liczebniki porządkowe oraz liczebnik jeden odmieniają się według deklinacji przymiotnikowej.

Czy wiecie że..

Do rosyjskiego pułku Gwardii Litewskiej przyjmowani byli tylko żołnierze... ospowaci, a car Paweł I, znany ze swych dziwactw, w pułku swego imienia tolerował żołnierzy wyłącznie z... zadartymi nosami.

Natomiast samowolny i despotyczny Mikołaj I wpadł na pomysł zaopatrzenia całej swej kawalerii w spodnie, wyrabiane ze skóry... wydry. Jaki był tego skutek - nie trudno zgadnąć: W ciągu paru lat wydry w Rosji zostały niemal doszczętnie wytępione.

Tenże Mikołaj I zabronił swym żołnierzom palenia cygar, wyjątek czynił tylko dla swego przybocznego lekarza. Był to przywilej, którym nie mogli się poszczycić nawet najwyższej rangi oficerowie.

MYŚLI

W religii jak w przyjaźni - ci, co najwięcej praktykują, są najmniej szczerzy.

Szeridan

To nie dosyć rozumieć czym powinniśmy być - chyba, że wiemy, czym jesteśmy - i nie dosyć wiedzieć, czym jesteśmy - chyba, że wiemy, czym być powinniśmy.

T. S. Eliot

Najtrudniej mówić wtedy, gdy się wstydzimy milczenia.

La Rochefoucauld

Podczas, gdy dziesięciu ludzi czeka na szczęśliwy obrót spraw, tylko jeden walczy o szczęśliwy obrót spraw własnych. I gdy dziesięciu doznaje niepowodzenia, on jeden odnosi sukces. A potem mówią o nim, że ma szczęście prócz tego, jakie przynosi celowy wysiłek, a los najbardziej sprzyja tym, co są mu obojętni.

angielskie

Zawsze wierzyłem w głupców. Moi przyjaciele nazywają to wiarą w samego siebie.

Edgar Allan Poe

Nadzieja tylko w tym, że chaos nad światem na raty.

Wojtek Bartoszewski

Humor zeszytów

Jagienka poznała go po omacku.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Marynarze pływają po wodach, a często po oceanach.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Elżbieta, bohaterka "Granicy" Nałkowskiej, poznawała biedaków po zębach, których nigdy nie mieli.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Musimy uważać, aby nie ugryzł nas wściekły pies, bo by zdechł.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Mimo to druga część ciągnęła ją do kontaktu z Pawłem Obareckim.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Rycerstwo polskie śpiewało "Bogurodzicę" w bitwach pod Grunwaldem i Warmią.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Szkołę bardzo lubię, ale najbardziej w czasie wakacji.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Cechą gotyku były bogato zdobione i ostro zakończone czubki.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Podczas wojny z Francją w 1870 roku Prusy zajęły Aborcję i Lotaryngię.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Masoni, to tacy faceci, którzy w teatrze zawsze siedzą w loży.

Specjalnie dla dziewcząt

Ciepłe dni, kwiaty, śpiew ptaków... Lato nastraja wielu z nas nie tylko radośnie, ale także romantycznie. I większość z nas właśnie teraz wygląda z utęsknieniem prawdziwego, wielkiego uczucia. Czy Ty także czekasz na wspaniałą miłość? Czy rzeczywiście chcesz się zakochać? Być może w znalezieniu odpowiedzi na to pytanie pomoże Ci dzisiejsza psychozabawa.

I. Słysząc piosenkę Bryana Adamsa "Wszystko co robię, robię dla ciebie" myślisz:

1. Wiem! To jest piosenka z "Robin Hooda"! - b

2. Ktoś kiedyś zaśpiewa to dla mnie - a

3. Na pewno! Faceci to egoiści, zawsze myślą tylko o sobie! - c

II. Chłopak przytula Cię serdecznie. Ty...

1. Czujesz się cudownie, jesteś w siódmym niebie - a

2. Myślisz: "Pogniecie mi bluzkę" - b

3. Jesteś zażenowana: "To idiotyczne, takie wyrażanie uczuć. Musimy wyglądać bardzo śmiesznie" - c

III. Brniesz do domu przez wiosenne błoto, siąpi deszcz, jest bardzo chłodno. Ty...

1. Chciałabyś jak najszybciej znaleźć się w swoim pokoju i pijąc gorącą herbatę malinową słuchać ulubionej płyty - c

2. Wyobrażasz sobie, że właśnie wędrujesz piaszczystą plażą po rozgrzanym piasku, wsłuchując się w szum morza - b

3. Najchętniej ogrzałabyś się w Jego ramionach, siedząc przy strzelającym iskrami ognisku - a

IV. W prezencie na imieniny chciałabyś dostać:

1. Elegancki zestaw cieni do powiek - b

2. Jedwabną bluzkę z romantycznym kołnierzykiem - a

3. Najnowszy podręcznik do nauki angielskiego - c

V. Idąc po parku, widzisz całującą się parę. Co myślisz?

1. Są tacy szczęśliwi! Bardzo im tego zazdroszczę - b

2. Muszą znać się krótko, niedługo ta ich sielanka się skończy - c

3. Jakby to było cudownie, gdybyśmy to my byli na ich miejscu! - a

VI. Czy zdarza ci się snuć "sierceszcipatielnyje" fantazje?

1. Często! Bardzo to lubię - a

2. Tylko wtedy, gdy jestem w dobrym nastroju - b

3. Po co? One i tak do niczego nie prowadzą - c

Większość odpowiedzi a: Sam romantyzm! Jesteś niepoprawną marzycielką. Księżyc, piękny krajobraz, zapach róż potrafią cię wprawić w stan szczególnego uniesienia. Przeżywasz swą wielką miłość, albo... właśnie na nią czekasz. Wierzysz mocno, że i ciebie spotka uczucie wielkie i gorące - takie, jakie opisują w książkach. W każdej chwili jesteś gotowa zakochać się bez pamięci! Uważaj jednak, czy nie za bardzo bujasz w obłokach. Upadek z tak wysoka może okazać się bolesny. Rozejrzyj się wkoło... Może nie książę z bajki, ale twój klasowy kolega wodzi za tobą rozmarzonym wzrokiem...

Większość odpowiedzi b: Na co dzień jesteś osobą rozsądną i opanowaną, ale w głębi marzysz o tym, żeby chociaż raz być uwielbianą Julią, o cudownej przygodzie, o spacerze nad jeziorem przy zachodzącym słońcu. Wiesz, że życie nie składa się z samym radosnych chwil i zabaw, ale nie znaczy to, że nie stać cię na odrobinę szaleństwa. Ktoś, kogo wybierzesz - będzie się czuł przy tobie bezpiecznie, będzie mógł liczyć na ciebie. Bo miłość dla ciebie to partnerstwo, a nie tylko ckliwe chwile jak z romansów.

Większość odpowiedzi c: Dlaczego jesteś aż tak rozsądna? Czyżbyś naprawdę nie chciała mieć obok siebie kogoś bliskiego? Czy to aby nie poza? Może okłamujesz sama siebie. Może ktoś kiedyś ciebie rozczarował, zranił i dlatego teraz dmuchasz na zimne... Spróbuj jednak zapomnieć o przykrych, dawnych chwilach i - zacznij wszystko od nowa. Powiedz sobie, że tym razem musi się już udać! Jesteś w głębi osobą delikatną, a nie cyniczną na jaką pozujesz. Przy odrobinie otwartości ty także spotkasz swoją prawdziwą miłość! I nie wstydź się uczuć.

"Głos znad Niemna" Wydawca: Związek Polaków na Białorusi
Adres redakcji: 230005 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32 tel. 44-94-57
Druk: Zakłady Graficzne Grodno, ul. Poligrafistów 4
Tygodnik: indeks 63863 Nr rej. 8 Objętość pisma - 2 drukowane arkusze
Zamówienie nr...3481 Cena: 10 rb. Nakład: 9000 egz.
P.o. redaktora naczelnego L. Michajlik